

Déli Hírlap

A bányai magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Magyarok a céhekben

Amikor a magyar népkisebbség annak idején csatlakozott a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalához, az volt a megállapodás, hogy ha támogatja is a kormányzó pártot ténykedésében, de megtartja önállóságát, mert az felel meg a romániai magyarság érdekeinek. Ezt a megállapodást úgy a Cristea Miron, mint a későbbi Calinescu-kormány be is tartotta. Megalakult a Front magyar alosztálya, a központi vezetőségbe kineveztek magyar tagokat, a parlamenti választásokon magyar képviselők és szenátorok is kaptak mandátumot és megvalósult a Magyar Népközösség, ez a tömegeket összefogó és együtt tartó, közművelődési, társadalmi és gazdasági szerv. Annak idején ígéretet kaptunk, hogy a szakkamrákban és céhekben is felállítanak külön magyar alosztályokat széleskörű autonómiával, hogy az ország magyar népcsoportjának a fejlődése ezen a téren is biztosítva legyen.

Most elérkeztünk ennek az ígéretnek a beváltásához. A törvényhozás hazában immár megkezdte az új céhtörvény tárgyalásának vitáját. A magyar parlamenterek alaposan felkészültek a nagy horderejű és kisebbségi létünket közelről érintő törvényjavaslat megvitatásához. Nem politikai presztizskérdésről, nem hivatalok, vagy állások betöltéséről van itt szó, hanem létünkről, mindennapi kenyerünkről. Az ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot céhekbe szervezik, amelyek szakmákra tagozódnak és ezentúl ezeken keresztül folyik majd egész gazdasági életünk. Szakvizsgákat kell majd tenniük az új iparosoknak és kereskedőknek, hogy iparukat folytathassák, vagy új önálló iparosokká és kereskedőkké váljanak és rendkívül fontos, hogy a céhekben magyar alosztályok legyenek teljes joggal és hatáskörrel, amelyekben a román szó mellett magyar szó is hallatszik, ahol a kisebbségi tagot a saját anyanyelvén világosítják fel jogairól, kötelességeiről és a szakmáját érintő ügyekről. És az sem lehet közömbös senkire sem, hogy a céhek vezetőségében a románok mellett magyarok is ülnek, természetesen olyan helységeken, vagy tartományokban, ahol a magyarok nagy tömegben élnek. Segélyezéssel, munkaelhelyezéssel, munkaalkalom teremtésével és a munka meg a termelés ellenőrzésével is foglalkoznak előreláthatóan a céhek, itt is szükséges, hogy a magyar kisebbség szavát hallathassa.

Mindaz a kívánság, ami a céhtörvény tárgyalása során eddig felelőit és ezentúl még felmerülni fog a parlamentben, tulajdonképpen jog, amelyhez ragaszkodni kell, annál is inkább, mert a Fronttal kötött szövetségnek ez volt egyik pillére. Lényegében nincsen semmi teljesíthetetlen és annak az új szellemnek, amely a mostani politikát irányítja, egyenes folyománya a magyarság hatályosabb bevonása a társadalmi, szakmai, általában az állami életbe. Mint ahogyan a politikai síkon helyzet kaptunk, amit mindenki természetesen tart, ugyanúgy helyet kell kapjunk a céhekben is.

Az első céhtörvény, amit két esztendővel ezelőtt alkottak, nem bizonyult életképesnek, mert bonyolult és nehézkes volt, sok tekintetben érthetetlen is és nagyon magán viselte az elméleti elgondolást. Tudtuk, hogy jönnie kell egy új, friss és gyakorlati életre támaszkodó céhtörvénynek, amely egészségesebb szervezetével jobban oldhatja meg a problémákat és sikeresebben szervezheti meg szakmák és foglalkozások szerint a dolgozó tömegeket. Úgy látszik, az új törvénytervezet megszületett és megérett már arra, hogy a törvényhozás két háza elé kerülhessen. Most kell résen állani, most kell ismertetni a ma-

gyar kisebbség óhaját, most kell a Frontot figyelmeztetni ígérete beváltására.

Az ország magyarsága számtalanszor megmutatta, hogy szorgalmas és dolgozó elem, amely csak nyereséget jelent és szervezetségében olyan erő van, amelyre egy kormányzat biztosan számíthat. Arról is tanúságot tettünk, hogy a po-

litikai életben is megálljuk a helyünket és amint az elmúlt két esztendő eseményei mutatták, becsületesen álljuk a Fronttal kötött megállapodást. Álljuk továbbra is, ennek azonban első feltetele, hogy teljesítsék minden vonalon a magyar kívánságokat. Most a céhtörvény van soron. Várjuk a kormány és a kormányzópárt álláspontját.

Német repülők két angol hadihajót süllyesztettek el

A légi flotta egyre nagyobb fölénybe jut a haditengerészet felett. Sikeresen nyomul előre Norvégiában a német haderő. Kisebb ütközetek Narvikban

Göbbels nagy beszédben a Vezérhez való bizalomra hívta fel a német népet

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Berlinből jelentik: A nagyvezérkar jelenti: Április 17-én az angol csapatok első ízben kísérelték meg, hogy a narviki körzetben, Elvegardsmoen közelében, a Herjang-fjordban, partraszálljanak. A kísérletet a német csapatok visszautasították. Egy angol légi raj ugyancsak április 17-én támadást kísérelt meg Trondhjem ellen, de a repülőgépeket a német légvédelmi ütegek elűzték. A bergeni körzetben nyugodtan telt el a nap. Stavangert április 17-én reggel angol cirkáló nagy távolságból bombázták. A német harci repülőgépek megtámadták a közelben lévő és az Északi-tenger távolabbi részein tartózkodó angol tengeri egységeket. Egy cirkálót egy legnagyobb kaliberű bomba eltalált és a hajó elsüllyedt. Ahogy már jelentettük, négy bomba több könnyű és nehéz cirkálót, valamint egy torpedórombolót eltalált. A Suffolk és London-csoportba tartoznak az utóbbiak. Megállapították, hogy az egyik hajó kénytelen volt megállni, míg a másik folytathatta útját. Két angol repülőgépet Stavangernél lelőttünk. Oslo környékén megtámadták két norvég torpedóhajót Arendalól északkeletre. Az egyiket bombatalálat érte, legénysége elhagyta és a másik torpedóhajóra menekült. Ezt a hajót is üldözték a repülőgépek. Az egész Északi-tengeren német repülőgépek felderítő tevékenységet folytattak és fontos értesülésekkel tértek haza az ellenséges haderők mozdulatait illetően. A Skagerrakban és a Kattegatban tovább folyt a búvárhajók üldözése. A norvég kikötőkben lévő német haderő el látása rendszeresen és nagy méretekben folytatódik.

A nyugati hadszíntéren előőrseink Saarbrückentől délnyugatra visszavertek egy ellenséges támadást és veszteséget okoztak

Német repülők Hóstette

Berlinből jelentik: A német lapok hangsúlyozzák azt a nagy sikert, amelyet tegnap a német repülők értek el, amikor

megtámadtak egy angol cirkálót és elsüllyesztettek egy cirkálót, két másik hadihajót pedig megrongáltak.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Hitler uralkodik a norvég légi téren, míg Churchill igyekszik beigazolni, hogy úr a tengeren, de ez nem sikerül neki. Az utóbbi napok eredményei megvilágították azt a problémát, hogy a légi haderő mit jelent a haditengerészettel szem-

ben. Ez egy forradalmi újítás, éppen olyan, mint a középkorban, amikor a puszkapor felfedezése után megszűnt a lovasság fölénye.

A Berliner Börsenzeitung azt állítja, hogy Németország még mindig ura a tengereknek Skandinávia és Anglia között. Az angolok nem fognak örülni előnyomulásuknak Narvik irányában, amire csak tekintélyük fenntartása miatt határozták el magukat. Repülőink tevékenysége — írja a lap — beigazolta az ellenségnek, hogy a Lofot-szigetek is a német repülők akciószínterén belül fekszenek.

Több fontos vasuti csomópont a németek kezére került

A Német Távirati Iroda jelenti: A német hadvezetőség szerdán több vasuti csomópont elfoglalását közölte. Ez rendkívül fontos tény, mert olyan hegyes vidéken, mint Norvégia, más összeköttetés a vasútvonalon kívül nincsen.

A norvég csapatok ellenálltak a németek támadásainak és így a Narvikot Svédországgal összekötő vasútvonalat csak rendkívül heves harc után sikerült elfoglalni.

Ugyanez történt a Trondhjem és a svéd határ

közötti vasútvonalnál is, ahol előbb egy erődítményt kellett a németeknek elfoglalni. Harcok voltak az Oslo—Frederikstad—Halden—Kronsjö és a svéd határt összekötő vasútvonalnál is. A norvégek ellenállását könnyen megtörtük. Egy hid robbanás következtében megrongálódott, de a német utászcsapatok a hidat kijavították és most mind a négy vasútvonal, amely Svédországra felé vezet, a németek birtokában van.

Angol veszteségek

A Német Távirati Iroda jelenti: Április tizenötödikén egy német vízirepülőgép Norvégia északnyugati partjai közelében egy angol tengeralattjáró fölé ereszkedett és több bombát dobott le, amelyek a búvárhajót elsüllyesztették. A vízirepülőgép hosszabb ideig várakozott, hogy megmentsse az elsüllyesztett tengeralattjáró esetleg megmenekült legénységét, de az többé nem jött a felszínre.

A Német Távirati Iroda jelenti: A rossz idő következtében egy német harci gép eltévedt és kényszerleszállást végzett svéd területen, Karlstadtól nyugatra. A gép legénységét internálták.

Londonból jelentik: A brit admirális csüörtökön közölte a Thistle angol búvárhajó vesz-

teséglistáját, amelyen öt tiszt és 48 matróz szerepel.

A BRIT CSAPATOK CSAK EGY JELENTÉKTELEN SZIGETET FOGLALTAK EL

Rómából jelentik: A Stefani iroda közli: A norvégiai katonai helyzet tisztázódott.

A brit csapatok mindössze Hydnoej szigeten szállottak partra. Ez a sziget Narviktól északra 70 kilométerre fekszik.

A német csapatok az ércszállító vasút mentén elérték a svéd határt. Norvégia négy jelentősebb városa a németek kezén van és az ország háromnegyed része fellett ellenőrzést gyakorolnak.

Svédországba menekült norvég csapatok

Stockholmból jelentik: A norvég főparancsnokság a következő jelentést adta ki:

A dékeleten működő norvég csapatok Erichsen tábornok vezetésével átlépték a svéd határt, ahol a csapatokat internálták. Kongsvingert elfoglalta az ellenség. A norvég csapatok észak felé vonulnak vissza. A Mijoes-folyó mindkét partján csapataink tartják állásaikat. Hakadan mellett síjárőreink jelentékeny veszteséget okoztak az ellenségnek. A harcok folyamán 150 foglyot ejtettünk és több ellenséges repülőgépet lelőttünk. Csapataink helyzete Norvégia többi részében változatlan.

A norvégiai hadműveleteket két nap óta nagyon megnehezíti a hatalmas hóvihár, amely úgyszólván az egész ország területén tombol.

UCCAI HARCOK NARVIKBAN

A Reuter-ügynökség jelenti: Stockholmi jelentések beszámolnak arról, hogy a brit csapatok végleg elfoglalták Narvikot. Jelentős angol haderők harcolnak a németekkel, akik visszavonulóban vannak és azt hiszik, hogy átlélik

A narviki fjord valóságos hajótemető

Stockholmból jelentik: A Reuter-iroda közli: A svéd lapok beszámolnak arról, hogy

a németek rendkívül erős angol haderő ellen védelmezik Narviktól a svéd határ felé vezető vasúti vonalat. Narvik kikötője és a szomszédos fjord valóságos hajótemető. Itt mintegy 40 hajó futott zátonyra, vagy pedig süllyedt el.

A hegrai erőd, amely 40 kilométernyire van Trondhjemtől keletre, még ellenáll. Az erődöt 1899-ben építették, amikor a norvégok svéd támadástól tartottak. A németeknek úgy látszik, sikerült Norvégiát kétfelé választani a Trondhjem—Storliem vasútvonal mentén. A vasútvonalat védő német erők rendkívül jelentéktelenek, mert a csapatok nagy részét Steinkjaer közelében, Trondhjemtől 150 kilométerre északkeletre vonták össze.

TÁMADÁS STAVANGER ELLEN

Londonból jelentik: A Times, a Daily Herald és a Daily Mail a norvég helyzettel foglalkozva megállapítják, hogy

mindkét fél megtartotta és megerősítette állásait.

A szövetségeseknek gyors csapásokat kell mérni a németekre, mert

Olaszország és Oroszország magatartását erősen befolyásolják a skandináviai események.

Kopenhágából jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Egy litván hajótulajdonos, aki Stavangerben tartózkodott, elmondta, hogy az angol repülőgépek bombái felgyújtották a stavangeri repülőteret egy benzinkutató és több norvég halászházat, német repülőgépek azonban nem sérültek meg.

GÖBBELS: NÉMETORSZÁG GYŐZNI FOG!

Berlinből jelentik: A Sportpalotában szerdán Göbbels dr. beszédet tartott a német Vörös Kereszt Egyesület segélyakciójáról. A német nép — jelentette ki a propagandaügyi miniszter — a háború első hat hónapjában ragyogó példáját mutatta a Führerhez és a nemzeti szocialista kormányzathoz való ragaszkodásának.

A téli segélyakció 1939—40 év utolsó hat hónapjában 602 millió 530 ezer márkát eredményezett.

Szemben az előző évi 566 millióval, de ezenkívül a természetbeni adományok értéke 113 millió márka volt. Ha ezt az összeget 10 pfennig pénzdarabokból adnák össze és ezt egymás mellé helyeznék, úgy a földet háromszor körülérő lánc keletkezne.

majd a svéd határt, mert nem akarnak az angolok fogságába esni. Angol hadihajók és szállító hajók tartózkodnak a narviki kikötőben és a narviki öbölben és

az angol különítmények összeköttetésbe lépnek már az északon harcoló norvég hadsereggel.

Azt hiszik, hogy a németek benyomulása óta az első komoly nagy csata Osloától délkeletre van kialakulóban, ahol tegnap egész napon át tevékenység folyt. A Trondhjem és a svéd határ között levő vasútvonal a németek kezében van. A Hegra-erődöt a norvégok még mindig tartják.

Párisból jelentik: A Petit Parisien tudósítójának távirata szerint Narvikban uccai harcok voltak és a németek a svéd határ felé vonulnak vissza. A tudósító megállapítja, hogy a szövetségesek haderői és a német hadsereg között

megkezdődött a harc a szárazföldön is.

A stavangeri repülőter az angol hajóhad bombázása következtében használhatatlanná vált.

Ezek a számadatok a legjobb bizonyítékai a német nép elszántságának, hogy semmiféle áldozattól nem riad vissza, ha a birodalom létéről van szó. Ez az akarat hatja át a német polgárt és az áldozatkészség továbbra is meg fog nyilvánulni, ha a ránk kényszerített háború

rövidesen végetér.

A Vezér azért szervezte meg a téli segélyakciót ilyen nagy méretekben, hogy az előző évekkel szemben a nyári hónapok alatt is teljesíthesse kötelességét. A szervezet tehát mártól kezdve szeptemberig tovább folytatja munkáját, hogy a Vörös Kereszt segélyező akcióját támogassa.

Göbbels dr. a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— A Vezérben való bizalommal a haza dolgozni, a front harcolni és Németország győzni fog.

Londonban már más a felfogás:::

Londonból jelentik: Sir John Reit információs miniszter Southamptonban beszédet mondott és válaszolt arra a kérdésre, hogy Anglia a német nép ellen vagy pedig Hitler kancellár és a nemzeti szocialista párt ellen folytat háborút. A miniszter ezeket mondotta:

— Miután 80 millió német magáévá tette a nemzeti szocialista párt elgondolásait, támogatja ezt a pártot és aláveti magát a párt rendelkezéseinek, az angol birodalom Németország ellen, az angol nép pedig a német nép ellen folytatja a háborút.

SCALA

Naponta bemutatja minden idők legnagyobb filmjét:

CLEOPATRA

Cecil B. de Mille rendezésében. — Főszerepekben: CLAUDETTE COLBERT és HENRY VILLCOX. — Híradó: Paramount és O. C. R.

VILÁGHÍRŰ

TELEFUNKEN

hanglemezek és gramofon képviselője

anton hangszerház

BRAUN TIMISOARA I., Str. Eugen de Savoya 10. Telefon: 41-09

Berlinből jelentik: Hitler kancellár születésnapja alkalmából Hess kancellárhelyettes szombalon este 8 órakor beszédet intéz a német ifjúsághoz. Pénteken este Göbbels propaganda miniszter mond beszédet.

A SEMLEGES ÁLLAMOK NEM AKARNAK A SZÖVETSÉGESEK OLDALÁN HARCOLNI

Hágából jelentik: A Nieuwe Rotterdamsche Courant foglalkozik az angol és francia sajtó érveléseivel, amelyek szerint a kis semleges államoknak a mostani fegyveres viszályban a nyugati nagyhatalmak oldalán van a helyük, mert a szövetségesek a jog, az erkölcs és az igazság érdekében fogtak fegyvert. A holland lap a hírhez a következő megjegyzést fűzi:

— Furcsa dolog, hogy valakit, akinek szolgálatot akarnak tenni, a háború ürügye alatt öngyilkosságba akarnak kergetni. Elképzelhetetlen, hogy Hollandia a szövetségesek oldalán álljon, kivéve azt az esetet, ha Németország minden feltevés ellenére fegyverrel támadná meg országunkat.

EDEN DOMINIUMÜGYI MINISZTER. BESZÉDE

Londonból jelentik: Eden Anthony dominiumi miniszter az alkotmányklubban beszédet tartott és a dominiumok katonai együttműködését dícsérve a következőket jelentette ki:

— Ez az odaadó hűség a mi titkos fegyverünk

és csodálattal kell megállapítanunk azt a ragaszkodást, amelyet India és a gyarmatbirodalom minden része velünk szemben tanúsít.

Az ellentét a francia és a német imperiálizmus között éppen olyan nagy, mint az angol és a német imperializmus között. Franciaország és mi egy olyan óriási arányú együttműködési tervet valósítottunk meg, amely a háború befejezése után is mindaddig tartani fog, amíg arra szükség lesz. Egy dolog biztos

a francia és az angol birodalom mind közelebb kerül egymáshoz.

A megértés a két nemzet között az idők folyamán még szilárdabb lesz. Ez csak azért vált lehetségessé, mert mindkét birodalom a szabadság és a szabad fejlődés alapjain épült fel.

Kis államok semlegessége

Románia még szeptemberben, a háború kitörésekor világosan kifejezte követendő politikáját, amely egyetlen szóban foglalható össze röviden és tömören: semlegesség. És azóta úgy külföldön, mint belföldön, azok a felelős személyek, akiknek joguk van nyilatkozni az állam nevében, folyton csak ezt a szót ismételik. Románia nem óhajt részt venni az európai konfliktusban, nem akar csatlakozni egyik hadviselő félhez sem. A fegyverkezés és a katonai összpontosítás nem a támadó szándékot jelenti, hanem a felkészültséget, mert ma úgyszólván minden ország talpig vasban figyeli az eseményeket és érthető, hogy ilyen körülmények között a román állam sem állhat tétlenül.

Ugyanezt tapasztalhatjuk Románia szomszédainál is. Ezekben az országokban pontosan ugyanolyan a helyzet, mint nálunk. Mindegyik gondosan őrködik semlegességén és egyben nemzeti függetlenségén is, de óvakodik attól, hogy bármelyik hadat viselőhöz csatlakozzék, vagy egyiknek kedvezzen szállítással a másik rovására. Bizony nagy tapasztalatot, bölcsességet és diplomáciai tapintatot követel ma a kormányzás és súlyos felelősség nehezedik mostanában az államférfiak vállára. Egy hibás lépés helyrehozhatatlan károkat okozhat, egy felelőtlen cselekedet belesodorhatja a békeszerető államot a háborúba, amelynek szörnyűségeit látjuk és amitől mindenki irtózik.

Magyarország, amellyel Romániának a leg hosszabb határa van, ugyanazt az óvatos politikát követi, mint minden olyan állam, amely valamelyik hadviselő nagyhatalom mellett fekszik. Magyarország éppen exponált helyzeténél és földrajzi fekvésénél fogva nem bocsátkozhatik megdöglő kalandokba. Ezt a felelős kormányférfiak több ízben kifejezésre juttatták és legutóbb Teleki Pál gróf miniszterelnök pártjának értekezletén beszélt a magyar politika irányvonaláról. Ez a beszéd bennünket nemcsak, mint szomszéd államot, hanem mint magyar kisebbséget is érdekelt. Teleki Pál a tőle megszokott határozottsággal tömörítette mondanivalóját, amelyek világosak, tiszták és kétséget kizáróak. A miniszterelnök ezúttal az országrontó rémhírekről beszélt, amelyek alkalmasak arra, hogy megmérgezzék a közvéleményt és aláássák az emberek hitét. Ezek az emberek nem értik, hogy milyen felelőtlen és értelmetlen, ha minden áron szenzációt akarnak csinálni a világproblémákból. A külpolitikai és hadi hírekben érdekességet látnak, amiket pedig nem tudnak sem ellenőrizni, sem megérteni, sem megítélni.

— Mindnyájunkat terhel az a kötelezettség, — mondotta, hogy kiváncsiság nélkül, egyenesen halladjunk a magunk útján és ne engedjük elburjánzani sem bel-, sem külpolitikailag mindenféle szóbeszédet, amely ellentéteket vezethet. Én ki fogok tartani, mert tudom, hogy ma elmenni nem szabad. Én, mint a nemzet józanságának fanatikusa, el fogok menni a lehetőség határáig, de ha nincs rá más mód, kénytelen leszek minden eszközt felhasználni.

Komoly és megfontolandó szavak, méltók egy államférfihez. Így kell beszélnie a mai világos napokban egy kis ország vezetőjének, aki mögött nem állanak sokmillió hadseregek, páncélos csatahajók, nem állanak repülőgépek és tankok ezrei. Teleki Pál nem fantaszta, hanem józan férfiú, aki ismeri a reális életet és nem engedí magát álmoktól elragadtatni. A magyar politika ezen a ponton ugyanaz, mint a román: semlegesség, távolmaradni a háborútól, megőrizni a nyugalmat és higgadságot.

Román szemszögből és a romániai magyar kisebbség szemszögből elemezve a magyar miniszterelnök megszívlelendő bátor kijelentéseit, a következőket állapíthatjuk meg: a semlegességéhez feltétlenül ragaszkodó Romániára nem lehet közömbös, hogy közvetlen szomszédja hasonló erőfeszítéseket tesz. A legutóbb megkötött dunai egyezmény, amellyel Magyarország, Románia, Jugoszlávia és Bulgária közösen, egy irányelv alapján őrködnek a Duna hajózhatóságának szabadságán, — szintén azt bizonyítja, hogy a közös érdekek, a háborútól való irtózás

közössége közelebb hozza egymáshoz a Közép- és Délkelet Európában élő népeket, amire soha nem volt nagyobb szükség, mint ezekben a szomorú, szerencsétlen és nyugtalan időkben.

Azok, akik rémhírekkel tömik tele embertársaik fejét, akik suttognak, fecsegnek és mérgeznek, egyről ne feledkezzenek meg: a háború hetedik hónapjában vagyunk és a háborúnak még nincsen vége. Nem született olyan látnoki tehetséggel megáldott lélek, aki megjósolhatná, hogy melyik fél fog győzni. Mindegyik hadviselő azt állítja és hirdeti, hogy a győzelem után nagy átalakulás következik be Európában, de hogy ez az átalakulás milyen lesz, kik gyengülnek el és kik erősödnek meg, az mélységes titok. Bárhol is alakul a jövő képe, a kis államok csak egyet tehetnek: nyugodtan, higgadtan bevárni a fejleményeket. Ma a nyugalom megfizethetetlen kincs. Lényegében ez jelenti a semlegességet, értékek és életek megmentését a háború pusztító orkánjától.

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter nagy beszéde a kamarában Románia kisebbségi politikájáról

Bucurestiből jelentik: A kamara ülésén Petrovici képviselőnek a kisebbségi kérdéssel kapcsolatos interpellációja után

Dragomir Silviu kisebbségi miniszter emelkedett szólásra,

aki a kisebbségi kérdést részletesen ismertette. Dragomir miniszter beszédének bevezető részében rámutatott arra, hogy a romániai kisebbségek mindenkor a legteljesebb szabadságnak örveadték, mert a román politika vezérei az,

az ország valamennyi polgárát egyenlő jogok illetik meg.

1938. februárjában az új alkotmánnyal teremtett új helyzetben a kormány az alkotmány keretében véglegesen rendezte a romániai kisebbségek kérdését. E célból 1938. augusztus elsején minisztertanácsi napló jelent meg, amely ezt a problémát a kisebbségek teljes megelégedésére rendezte.

— Románia számára — folytatta beszédét a miniszter — a kisebbségi kérdés szigorúan belülnyilvánosság. Sem földrajzi helyzete, sem pedig a kisebbségek alacsony száma, valamint az a történelmi folyamat, amelyből a román nép Románia jelenlegi területén származott, senkit sem jogosít fel arra, hogy ezt a kérdést nemzetközi térére vigye. A román kormány ebből a körülményből kiindulva, lehetőséget keres arra, hogy a kisebbségek hagyományos életkörülményeit valamennyi téren minél szélesebb alapokon biztosítsa.

A miniszter ezután felsorolta mindazokat a kedvezményeket és könnyítéseket, amelyeket 1938. óta a mai napig a romániai kisebbségeknek nyújtottak. Abból a célból, hogy ezeknek a többségi lakossággal való együttműködését a román állam keretében minél szorosabbá fűzzék. Ezen könnyítések közül a fontosabbak a következők voltak:

A kisebbségeknek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való beillesztése, amely által politikai jogait akadály nélkül gyakorolhatják azon a téren, hogy képviselőiket a parlamentbe küldhe-

tik. Az állampolgárság elnyeréséről szóló törvény módosításával, valamennyi kisebbség számára lehetőséget biztosít, hogy mindazok, akik az állampolgársági listakon nem szerepelnek, a román állampolgárságot elnyerhessék. Lehetőséget nyújtottak a kisebbségeknek, hogy hitéletüket folytathassák és fejleszthessék, e célból

újabb református püspökséget és evangélikus szuperintendenciát létesítettek a romániai magyarság kérelmére.

A református és unitárius lelkészek fizetését a katolikus papok járandóságának színvonalára emelték és ezeket az összegeket

az állami költségvetésbe felvették.

Rendezték a római katolikus egyház és az állam között fennálló ellentéteket. Iskolai téren a kisebbségek számára a legteljesebb szabadságot biztosították. A román állam költségvetésébe jelentős összegeket vett fel a kisebbségi felekezeti iskolák támogatására,

törvényesítette a szülők iskolaválasztási jogát,

újabb felekezeti és állami kisebbségi tannyelvű iskolákat létesített. A községek költségvetésében megfelelő összegeket biztosítottak a kisebbségi intézetek fenntartására és általában egész sor, az oktatással összefüggő kívánságukat rendezték. Mindezeket kívül gazdasági és társadalmi téren szintén könnyítéseket kaptak, ami által az állam keretében előnyös helyzetet biztosítottak számukra.

— Ilyen feltételek mellett természetes, hogy a romániai kisebbségek őszinte és lojális együttműködés irányában kell igazodjanak, úgy a román nép, mint a kormány iránt és az állam érdekeivel közösséget vállaljanak.

Végül a kisebbségi miniszter megállapította, hogy

ez a szoros együttműködés és együttérzés valóban helyreállott,

ami különösen a mai időkben megelégedést váltott ki.

Dragomir Silviu beszédét a képviselőház hosszas tapssal fogadta.

A szövetségesek nem járulnak hozzá Holland-India japán megszállásához

Washingtonból jelentik: Hull amerikai külügyminiszter nyilatkozatot adott, amelyben

felhívta a nagyhatalmak figyelmét és főképpen Japánt, hogy tartsák tiszteletben Holland-India status quóját, még abban az esetben is, ha bármi is történnék Hollandiával. Hull külügyminiszter megjegyezte, hogy Holland-India status quóját veszély fenyegeti.

Erre a status quóra pedig nemcsak Holland-Indiában, hanem az egész Csendes-óceánon szükség van. Nyilatkozatát a következő két pontra alapozta:

1. Az 1908 november 30-án Japán és Amerika között váltott jegyzék, amelyben mindkét fél elismerte a csendes óceáni helyzet változhatatlanságát.

2. Az angol-francia és japán kormányok között váltott jegyzékek. A három nagyhatalom 1921 december 13-án a washingtoni egyezményben megá-

lapodást kötött a csendes óceáni gyarmatokra és dominiumokra vonatkozóan. Ezt a megállapodást 1932 február 4-én a holland kormány is megkapta.

Párisból jelentik: A Populaire és az Oeuvre mai számaikban újból foglalkoznak Hollandia kérdéssel és azt írják, hogy a szövetségesek semmi körülmények között nem járulnak hozzá Holland-Indiának Japán részről történő megszállásához, ha Hollandia bele sodródna a háborúba.

Washingtonból jelentik: Arita japán külügyminiszternek a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatát, Japán washingtoni nagykövete közölte a külügyi államtitkársággal. Cordell Hull választát Amerika tokiói nagykövete nyújtja át a japán külügyminiszternek. A nyilatkozat és az arra adandó válasz kizárólag Holland-Indiára vonatkozik.

(Rador)

A nagyhatalmak harca a vasércért és olajért

A Fratteli Branca milánói cég tapasztalata kezeskedik a

Vermouth Branca
versenyhárs nélküli minőségéről

dinávián, amikor vasháborúnak nevezte el a norvég partokon megindult küzdelmet.

Az egész európai kérdéscsoport egybefonott-ságára jellemző, hogy milyen gyorsan létrejött az indukcio a két kérdés, a svéd vas és a kaukázusi olaj, az Északi-tenger és a Fekete-tenger között. A szikrák a Földközi-tengere pattognak s a kérdés úgy hangzik, mi történik a Földközi-tengeren, ha a skandináv játszma eldő? Talán érdemes mind a két eshetőséget, mint a két fél föllülkerekezésének esetleges következtéseit számbavenni.

A nyugati háború mellett eddig főként két másik vidékről esett szó, Skandináviáról és a Kaukázusról. Észak-Európa a finn kérdés terelte rá a nagyközönség figyelmét, a Kaukázus pedig azért került többiben az érdeklődés középpontjába, mert a gyanútlan újságolvasónak is föl kellett tűnjön Weygand szíriai hadserege és általában az egész közelkeleti francia—angol katonai készülődés.

Némelyek talán csak a véletlen művének tartották, hogy éppen ezt a két régiót emlegették. Az történt, ami történni szokott, amikor a rendezők az események elé spanyolfalként odaállítanak egy jelszót. Most is szó takarta el a fogalmat. Elhittük, amit a hadviselő felek állítottak, nevezetesen, hogy csupán a hadszíntér kiterjesztéséről van szó. Sokan nem is értették, mit ér az egész angol—francia—török szövetség, ha a finn hadjáratlással északon elfoglalt Oroszországot nem támadja hátról Törökország. Minthogy pedig az ember szeret mindent logikusnak és tisztán látni, a világsajtó egy része beleesett abba a hibába, amit gyakran nagy tudósok is elkövetnek: ha az elmélet sántít, fagnak neki műlátat, ahelyett, hogy a nyilvánvalóan helytelen elméletet elvetnék. Törökország esetében is feltételezték, hogy az angol—francia—török szövetség célja a háborúnak minden áron való kiterjesztése és mivel ez nem történt meg, hamarosan meghozták az ítéletet: Ankara nem tartja magát a hármasszövetséghez.

Lassankint azután kiderült, hogy a Nyugat nem mindjárt akarta kiterjeszteni a háborút, hanem csak az első felét leteltével. S kitűnt, hogy bármennyire vágyott is az angol—francia hadvezetőség új hadszíntér után, a cél nemcsak az volt, hogy lehetőleg másutt, a Siegfried-vonaltól, vagy ahogy a németek mondják, a Westwall-tól távol mérkőzhessenek meg a németekkel. A nyugati vezérkarok főproblémája az volt, hogyan lehetne elvágni Németországot a nyersanyagbevittől, elsősorban a vastól, másodsorban az olajtól, harmadsorban pedig a zsírtól.

VAS ÉS OLAJ

Páris és London a legidősebbeknek a vas kérdését tekintette, minthogy vasércet a háború kitörése óta is szállítottak Svédországból a német kikötőkbe. Az olaj kérdését már kevésbé tartották pillanatnyilag égetőnek, mert nyugaton úgy látták, hogy a Németország számára való nagyobb szabású orosz olajszállításra egyelőre csak az előkészület folyik, maga a szállítás még nem bontakozott ki igazi méreteiben. A szövetségesek a maguk harmadik gondját, a németek zsirellátását még ennél is kevésbé tartják sürgetőnek, minthogy Nyugaton azt hiszik, hogy a zsirok és általában az élelmiszerek kérdése csak akkor nagyon fontos, ha Németország egyébként sűrűn hozzájut a svéd vashoz és a kaukázusi olajhoz. Feltételezik tehát, hogy ha Németországot el tudják vágni az északi vastól s ha az oroszokat rá tudják bírni, hogy az olajszállítás ne öltön nagyobb arányokat, akkor

a zsirkérdés érdektelenebbé válik. Főleg abban az esetben, ha a hadviselés komolyan megindul és ezáltal a haderők a nyersanyagok nagyobb felhasználására kényszerülnek.

Ez az állapot, a nyersanyagfogyasztás megnövekedése, most úgy látszik, megkezdődött. Így tehát a Nyugat főfeladatának már valószínűleg csak azt tartja, hogy az északi vas útját lehetőleg lezárja és hogy a keleti olaj útját lehetőleg ne engedje egészen feltárulni. Reynaud világosan meg is mondta, hogy miről van szó Skan-

Lehetőségek kombinációja

Ha az angol—francia flotta úrrá tudna válni a Skagerrakon és a Kattegaton, akkor ezzel valószínűleg nemcsak a norvégiai szárazföldi küzdelmet döntené el, hanem a svéd vasra is rá tudná tenni a kezét. Ha pedig erre sor kerülne, kétféle irányt vehetne a szövetségesek politikája: vagy Dániában igyekeznének partraszállni, vagy pedig enélkül, de esetleg ez után egészen átvihetnék figyelmüket Észak-Európáról a Földközi-tenger keleti medencéjére, főleg az Égei és a Fekete-tengerre.

Ebben az utóbbi esetben a helyzet alakulása főleg négy tényező magatartásától függne, ezek Spanyolország, Olaszország, Törökország és a Szovjet-Unió. Spanyolország minden jel szerint lerögzítette passzivitását, Törökországról pedig két dolgot állapíthat meg a kívülálló is körülbelüli bizonyossággal. Az egyik, hogy a törökök csak nagyon nem szívesen és csak igen nagy dolgokért lennének hajlandók háborút kezdeni az oroszok ellen. Minthogy pedig az oroszok még a törökökkel is nagyobb súlyt vetnek a közelkeleti béke fenntartására — ezt Molotov legutóbb meggyőzően hangoztatta —, valószínűnek kell tartanunk, hogy török—orosz háborúra nem is fog sor kerülni. A török külpolitika másik vonala már inkább dinamikusnak látszik s általában fölteszik, hogy a Földközi-tenger tárgyban vett keleti medencéjében a status quo-tól való minden elmozdulásra a törökök a végső következtetések levonásával reagálnának. Az angol—francia—török szövetség is nyilvánvalóan ilyen irányban jött létre és nem szükségszerűen Oroszország ellen.

Ami a semleges spanyol és az inkább csak nyugat felé néző török külpolitika mellett a Szovjet-Uniót illeti, nehéz volna megmondani, hogy Moszkva pontosan hol áll. Mert ha a finn béke óta elhajlott is megint a semlegesség felé, kérdés, hogy ez a kilengés eljut-e a teljes és szilárd semlegességig? Mindenesetre feltűnő, hogy amennyire erősödtek a szovjet-orosz külpolitikában a semleges elemek, legalább is egyelőre és legalább is látszólag, annvira vált ismét láthatóvá a Róma—Berlin-tengely.

Az égeitengeri kombinációk tehát részben azon múlhatnak, hogyan ítéli meg a nyugat az erőviszonyokat a Földközi-tengeren. S kérdés, mennyire valószínű, hogy akár a Szovjet-Unió, akár Olaszország tétlenül nézze végig az első angol vagy francia hadihajó áthaladását a Dar-

danellákon. Erre a két alapvetően fontos kérdésre tudunkkal semilyen kívülálló sem mer határozott választ adni. Ha a nyugati kormányok mernek, csak ők tudhatják, hogy milyen adatok vagy feltevések alapján.

Ilyen lehet tehát a szövetségesek érdeklődésének sorrendje. Ezzel szemben a németek valószínűleg több esetleges tervet tartanak készreletben. Berlin éppúgy tudja, mit tenne egy dániai angol partraszállási kísérlet esetén, mint ahogy nyilván számbavette, hogy a szövetségesek nemcsak Dániában látnák szívesen a szárazföldi harctér létrejvetelét, hanem esetleg Hollandiában is. Ha azonban ezeket az angol—francia szándékokat sikerül meghiusítani és ha Németország végleg meg tudja vetni lábát az Északi-tenger egész környékén, akkor természetesen nem őt fenyegetné új szárazföldi front északon, hanem ellenkezőleg: Anglia tengeri és légi flottájának nagy részét lekötne az északitengeri német támaszpontok közelsége és sokasága.

Ebben az esetben a szövetségesek számára bonyolultabbá válnék az egész földközitengeri és feketetengeri kérdés. Valószínű ugyanis, hogy ilyen fordulat esetén a spanyol semlegesség ugyan megmaradna, Törökország azonban már kisebb támogatásra számíthatna az angol—francia tengeri és légi flotta részéről s ez a körülmény megnövelné Olaszország súlyát a Földközi-tengeren és Oroszországot a Fekete-tengeren.

Ezért elmondhatjuk, hogy a Skandináviában folyó tengeri, légi és szárazföldi küzdelem nem csak északon éreztetheti hatását, nem csak Svédország és Hollandia s vele Belgium kérdését tolja előtérbe. Nem is csak az amerikai közvéleményben növelte meg Roosevelt és főleg a roosevelti külpolitika népszerűségét. A skandináv játszma ki-nenetele Európa déli részére is kihathat, részben ettől függ, hogy milyen hírek fogunk majd olvasni az Égei-tengerről és a Dar-danellákról, amelyek egyszeriben nagyon közelébe jutottak az olajnak.

Igy kerülhet kapcsolatban egymással egyidejűleg vagy egymásután a vas és az olaj, amely a két hadviselő félnek ügylátsziga a fő célpontjává vált. Az egész európai politikában is ez a két szó lüktet: Vas és olaj, vas és olaj...

Frey András

ELŐKÉSZÜLETBEN:

NOTRE DAMEI TORONYÓR

Megkezdte munkáját a katolikus iskolák telekkönyvi bejegyzésének helyesbitésére alakult bizottság

Kinevezték a bizottság tagjait

Annak idején részletesen beszámoltunk az állam, illetve a vallásügyi minisztérium és a római katolikus egyház között fennálló vitás vagyoni jogi kérdések megoldására létesült vegyes bizottság határozatáról. A megegyezés értelmében az erdélyi, bánáti, körösmenti és máramarosi római katolikus iskolai épületek telekkönyvi bejegyzésének helyesbitésére a katolikus egyház, a vallásügyi, nemzetnevelésügyi és kisebbségi minisztérium képviselőiből bizottság alakult. A hivatalos lap április 16-iki száma közli a vallásügyi miniszter rendeletét a bizottság tagjainak összeállítására vonatkozólag.

E szerint a bizottság elnöke Bradisteanu

Stancu, a vallásügyi minisztérium vezértitkára, tagjai pedig a római katolikus egyház részéről Durkovic Antal dr. vikárius, akat a bucarestii római katolikus érsekség jelölt ki, a vallásügyi minisztérium nevében Russo-Cruzescu ügyvéd, a minisztérium jogügyi osztályának vezetője, Dragos Titus ügyvéd, a nemzetnevelésügyi minisztérium jogügyi osztályának igazgatója, míg a kisebbségi minisztérium részéről Rudescu Corneliu állami ügyvéd vesz részt a megbeszéléseken. A római katolikus egyházi iskolák vagyoni bejegyzése átvizsgálásának munkálatai a közeli napokban megkezdődnek.

Németországban a betegek megkapnak minden élelmiszert, amire szükségük van

A berlini Orvoskamara vezetőjének érdekes előadása

Berlinből jelentik: Rendkívül érdekes előadást tartott dr. Löllke, a berlini Orvoskamara és a nemzeti szociálista pártközi népegészségügyi hivatal vezetője a „Haus der deutschen Presse” hallgatósága előtt. A berlini német Sajtópálatában elhangzott előadás a „belső front”, főleg az élelmezési hadszíntér aktuális jelenségével foglalkozott s rámutatott arra, hogy a szimulánsok, csakúgy, mint az elmúlt világháborúban, most is jelentkeznek. Az előadó — mint ezt a német sajtóközlemények részletesen közlik, — elsősorban a német „élelmezési hadszíntér” szimulánsaival, a „Zusatzkandidat”-kal foglalkozott.

A „ZUSATZKANDIDATOK” FORTÉLYAI

Az élelmiszer jegy-rendszerről szóló törvény és rendelkezések értelmében a betegek és a lábadozók tudvalevően orvosi előírás és véleményezés alapján pót-élelmiszeradagot kaphatnak Németországban. Ez a körülmény számos kényeskedő polgárt arra indít — mondotta dr. Löllke, — hogy orvosa útján különböző pót-élelmiszeradagokhoz jusson s így kivételes helyzetet biztosítson magának.

Az Orvoskamara és a nemzeti szociálista népegészségügyi hivatal vezetője a Zusatzkandidatoknak ezt a hiábavaló makacs törekvését több mulatságos esettel is illusztrálja.

Löllke dr. — a német sajtóközlemények szerint — elmondotta, hogy például egy 99 kilós férfinak vakbélműtétet hajtottak végre s mikor az illető már teljesen felgyógyult, megjelent orvosánál s a következő kérést adta elő:

— Kedves doktor úr, úgy érzem, hogy néhány font vaját és más élelmiszert kellene nekem előírnia, különben aligha állok talpra...

— Ezzel szemben — folytatta a berlini Orvoskamara nagynevű vezetője — a ravasz páciens ekkor valóban már annyira „talpon állt”, hogy öröm volt ránézni, hiszen a könnyű vak-

bélműtét egy fontot sem olvasztott le tekintélyes súlyából.

AKI KAVÉT KÉR ORVOSSÁGNAK

Akadott olyan páciens is, aki arra való hivatkozással kért élelmiszer-pótadagot, hogy — 1924. ben operálták meg.

— Egy 54 éves gazdag magánzó azzal jelentkezett orvosánál — folytatta az előadó, — hogy vizsgálja meg, mert úgy érzi: gondolkodó-és emlékezőtehetsége kihagy és jobb élelmezésre lenne szüksége. Négy-öt font húst, 14 tojást és hét liter tejet kért mint „betegadag”-ot, mondván, hogy ezzel talán javíthatna egészségi állapotán és megszűnne gyöttrő betegsége.

— Az orvos persze kidobta, — folytatta az előadó, — mert hiszen valójában semmi baja nem volt a magánzónak, aki úgylátszik unalmában állandóan élelmiszerekről gondolkodott.

Dr. Löllke előadása szerint a legtöbb ilyen „Zusatzkandidat” régi betegségeire hivatkozik, nem egyszer reumapanaszaival fordul orvosához, csak hogy az előírtnál több vajhoz, tojáshoz jusson. Előfordult az is, hogy egyesek állítólag betegsüik orvosságát a babkávében vélték fölfedezni, holott ez tudvalevően nem is tápszer, hanem kifejezetten élvezeti cikk.

— Ha csakugyan megállapítják, hogy a páciens szervezetének koffeinre van szüksége — folytatta az előadó, — akkor egyszerűen befecskendezik a koffeint s így tömény kávét kap élvezet nélkül.

— Különböző — végezte az orvoskamara elnök érdekes előadását — a szimulánsok minden fortélyra hiábavaló. A német orvosokat nem lehet megtéveszteni és befolyásolni s csak azoknak írják elő pót-élelmiszeradagot, akik erre valóban rászorulnak. A komoly beteg megkap mindent, amit egészsége helyreállítására a lelkiismeretes orvosi vizsgálat alapján megkíván.

Este 2-3 szem
Artin

Az állami osztálysorsjáték április 18-iki húzásának eredménye

Fősorsjegy: A 8.000.000 leies főnyereményt a 76451 számú sorsjegy nyerte. 1.000.000 leit nyertek a következő számok: 3648, 8533, 10036, 22093, 34838, 41911, 65629, 73089, 73438, 88524, 94934, 96756. 1600 le nyerményű sorsjegyvégződések: 11, 16, 24, 41, 69, 83, 89, 95. — Mellék-sorsjegy: 200.000 leies nyereménnyel az alábbi számokat húzták ki: 102297, 112077, 121413, 153027, 209117, 211878, 212399, 216492, 216750, 227675, 261381, 263767, 265499, 278203, 335970, 429426, 442506, 470856. Végződések 400 le nyerménnyel: 064, 111, 168, 334, 530, 644, 734, 779, 802, 945. A fenti számok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

Megbukott Angliában a békepárti képviselőjelölt

Londonból jelentik: A Batter Sea-i részleges választáson Douglas munkáspárti képviselőt választották meg 9946 szavazattal. Ellenfele Joyce, békepárti jelölt volt, aki csak 790 szavazatot kapott és így elvesztette azt a 150 angol fontot, amelyet a jelölteknek biztosítékként kell letétbe helyezni arra az esetre, ha a szavazatok egynolcadát nem sikerült elérnie.

Mit nyújtanak Budapest székesfőváros gyógyfürdői?

Egy városa sincs a világnak, mely oly gazdag lenne rádióaktív hőforrásokban, mint Budapest. A források jelentősége a reuma-gyógyászatban ma már az egész világon elismert. A szebbnél-szebb fürdők között is a legelső helyen a Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló áll, melynek fürdői és egyéb gyógyászati berendezései oly tökéletesek, hogy az a világ legelső reuma fürdőjének tekinthető. A fürdőben európai híru szakorvosok végzik a világ minden részéből odaözönlő reumás betegek gyógyítását. A három hetes pousálkúra ára — melyben a lakáson, étkezésen, fürdőkön és orvosi kezeléseken felül a ki- szolgálási díj is benne foglaltatik — 390 pengő.

Ugyancsak nagy gyógyászati jelentősége van a Rudas-gyógyfürdő Juventus forrásának is. A rádiumban gazdag forrást magas vérnyomás, érbetegségek, korai előregedés és a változás korában szenvedők használják kiváló eredménnyel.

Érdeklődőknek készpénzű küld prospektust vagy felvilágosítást Budapest Székesfőváros Gyógyfürdői és Gyógyforrásainak igazgatósága: Budapest, XI. Kelenhegyi-út 4 szám.

Érvényben vannak már a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vizumkedvezményei

Budapestről jelentik: Kedden, április 16-án érvénybe léptek az április 26-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vizumkedvezményei. Akár vasúton, akár hajón, akár gépjárművön utazik a látogató a vásárra, mindenütt akadálytalan az út, hiszen az árvezek a közlekedési vonalakban nem tettek kárt. A kedvezményes utazás elengedhetetlen kellékei az útlevelel kívül a vásárigazolvány és a vizum. Vásárigazolványt minden utazási és menetjegyirodában és a vásár minden tb. képviselőjénél bárki szerezhethet magának. Az olcsó vizumot pedig előzetesen és idejekorán kell a lakóhely szerint illetékes magyar külképviseleti szervtől megszerezni.

A magyar vasutakon, ahol jövet is, menet is 50% az utazási kedvezmény, mindkét menetirányban meg lehet az utazást szakítani. Az olcsó vizummal általában 12 napig tartózkodhatik a látogató Magyarországon s ez alatt az idő alatt három ízben utazhat kedvezményes áron Budapestről bármely magyarországi állomásra és onnan vissza Budapestre.

A Vásárigazolványban levő levelezőlap felhasználásával, bárki az igényeinek legjobban megfelelő lakásbiztosítást kérhet már előzetesen Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalától.

A Vásár nemzetközi látogatóinak kedvéért és azok tiszteletére az idegenek ittartózkodása alatt Budapest a nemzetközi igényeknek megfelelő szórakozási lehetőségekről is gondoskodott. Főként zenéi és sportesemények azok, amelyeknek élvezésénél mellékes a nyelvtudás és éppen azért egészen ki-magasló zenei és mindennemű sportesemények színhelye is lesz Budapest azokon a napokon, amelyek a külföldiek a Vásár kedvezményeivel Magyarországon tartózkodhatnak.

Érdekes és figyelemreméltó, hogy Magyarországon a múlt év nyara óta alig emelkedett az árindex néhány százalékkal. Ez az emelkedés is csak néhány cikknel mutatkozik meg, egyébként ma is változatlanul olcsó minden. A Vásár nagy nemzetközi eseményére, mint az előző években természetesen most is felkészült Budapest s a vendégek ellátásában úgy, mint ahogy a múltban sem volt, ezúttal sem lesz semmi hiba.

Április 26-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár és tart május 6-ának estéjéig, a látogatóknak tehát legkésőbb május 6-ának déli 12 órájáig Budapestre kell érkezniük.

Magánházak nem kötelesek kitűzni a Munka és Jókedv lobogóját május elsején

Bucurestii jelentés alapján megírtuk, hogy május elsején a házakat a nemzeti lobogó mellett a Munka és Jókedv zászlajával is fel kell díszíteni. Ez a bucarestii jelentés téves magyarázatokra adott alkalmat, mert úgy értelmezték, hogy valamennyi házra ki kell tűzni a Munka és Jókedv zászlaját. Erre vonatkozólag a Monitorul Oficial február 22-én megjelent 44. száma intézkedik és ezen rendelkezés értelmében a munka május elsejei ünnepén az összes állami és magán-színházakban a Munka és Jókedv szellemé-

ben olcsó helyárrakkal előadásokat kell rendezni. A nemzeti zászló mellett a Munka és Jókedv lobogóját kell kitűzni minden állami és általában közhivatal épületére, továbbá mindazon akár közüzemek, akár magánvállalatok, kereskedelmi, vagy gyáripari üzemek épületeire, amelyek a Munka és Jókedv szervezetét megalakították. Ezen rendelkezés nem vonatkozik a magánházakra. Tehát a magánházak tulajdonosai nem kötelesek beszerezni és kitűzni május elsején a Munka és Jókedv lobogóját.

CORSO mozi

Naponta második része a nagy kalandfilmnek:

A három testőr kalandjai

Főszerepekben: JOHN WAYNE, NOAH BERRY, RUTH HALL. — Izgalmas esemény! A sivatag kalózái. — Szenzációs Paramount niroadó premier. Délután 3 órakor 17 lei: I. rész.

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

A vak muzikus halála

Városszerte ismert alak volt Hoffmann József, akit mindenki csak vak Józsinak nevezett. Esténként harmonikájával felkereste a külvárosi vendéglőket és régi, háború előtti nótákat muzsikált. Sokszor a zenéhez maga énekelte a szöveget is. Nagyon takarékos ember volt és sikerült egy kis házat összemuzsikálnia. Abban lakott a feleségével, született Zipp Mériával és annak szüleivel.

Az elmúlt télen azonban gyér volt a kereset. Ez nagyon elkésérítette a vak Józsit, aki maga is mondogatta, hogy az embereknek kenyérre és tűzifára kell most a pénz, nem pedig muzsikára. Úgy látszik, hogy az elkésérés megérlette benne a halál gondolatát. Gondosan készült a halálra. Házát a múlt héten felesége nevére íratta. Elment a városi temetkezési vállalathoz és érdeklődött, hogy mennyibe kerül a temetés. Kötelet is vásárolt és annak vége napok óta kilógott a zsebéből.

Délutánként lefeküdt aludni. Így tett életének utolsó délutánján is. Amikor azonban szokása szerint az esti órákban nem mutatkozott, a házbellek fel akarták kelteni és akkor találtak rá a szobaajtó pántjára felakasztva holtan.

Hoffmann József hatvan éves korában tette le örökre a harmonikát. Temetése ma délután hat óra körül lesz a józsefvárosi temetőben.

(—) Giurgescu miniszter hazaérkezett. Giurescu propagandaügyi miniszter külföldi útjából hazatérően tegnap délből keresztül utazott Temesvárról. A miniszter a Simplon-vonattal Zombolya felől érkezett és néhány pernyi tartózkodás után folytatta útját Bucuresti felé. A pályaudvaron fogadására Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár és Baicu Nicolae rendőrkezes jelentek meg.

— Angol ujságíró Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ward Price, az ismert angol ujságíró a fővárosban tartózkodik.

— SZIGORU IDEGENELLENŐRZÉS ROMANIABAN. Bucurestiből jelentik: Tegnap minisztertanács volt, amelyen Tatarescu miniszterelnök elnököl. Tatarescu beszámolt az általános belpolitikai helyzetéről, majd pedig a tanács elfogadta a belügyminiszter újabb intézkedéseit az idegenek szigorú ellenőrzésére vonatkozólag, valamint a tartózkodási engedélyek ellenőrzése ügyében. Javaslátot fogadtak el minden olyan propaganda megakadályozására, amely ellentétes az ország semlegességével.

— Meghalt Ady Endre fivére. Budapestről jelentik: Ady Lajos, volt debreceni tanfelügyelő, néhai Ady Endre fivére, hosszabb betegeskedés után Budapesten elhunyt.

— Ülészett a genfi Vörös Kereszt. Genfből jelentik: A Vörös Kereszt ülést tartott, amelyen többek között Románia, Belgium, az Egyesült Államok, Litvánia, Hollandia, Svájc, Törökország és Jugoszlávia képviselői jelentek meg. (Rador.)

— Emelkednek a papír árak. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb kartellbizottság ülésén kedvően véleményezte a papírelosztó hivatal áremelési kérelmét. A végleges döntést a nemzetgazdasági miniszter hozza meg. A kartellbizottság különbséget tesz az iskolakönyvek és ujságok számára szükséges papír között.

(—) Lodz új neve: Litzmannstadt. A Warthetartományban tartozó Lodz város, mely elsősorban textiliparáról híres, eddigi nevét a „Litzmannstadt” elnevezéssel cseréli fel. Ezentúl tehát egy város is őrzí Litzmann tábornok, a világháború legendás hőségének emlékét, akit „Przemysl oroszánja” néven emlegettek. Ismeretes, hogy Litzmann tábornok Hitler Adolf legrégebbi hívei közé tartozott. Lodz új neve, Litzmannstadt, egyúttal állandó emlékeztető lesz a világháború egyik legdicsőbb fegyvertényére.

A Szentatya áldását küldte a lengyel nemzetnek

„Lengyelország jövője a katolikus vallás szempontjából rendkívül fontos”

Angersből jelentik: A Pat.ügynökség közli: A Szentatya küllügyi megbízottja, Monsignore Pacini, megjelent Raskiewicz lengyel köztársasági elnöknel, akinek átnyújtotta XII. Pius pápa sajátkezű levelét, amelyben a Szentatya atyai érzelmeit fejezi ki a lengyel nemzettel szemben és hangsúlyozza, hogy Lengyelország jövője a katolikus val-

lás szempontjából, rendkívüli fontossággal bír.

A pápa hangsúlyozza, hogy szünet nélkül imádkozik a Mindenhatóhoz, hogy minél boldogabb jövőt adjon Lengyelországnak. Végül a Szentatya levelében áldását küldi Raskiewicznek és az egész lengyel nemzetnek.

(Rador)

(—) Az Omazta-család gyászja. A világháború előtt tekintélyes szerepet játszott Temesvárott az Omazta-család, amelynek feje, néhai rozváci Omazta Lajos az itteni törvényszék irodafőigazgatója volt. Gyermekai ma Magyarországon élnek és tekintélyes állásokat töltenek be. Legidősebb fia volt rozváci Rozváczy Lajos hadbiztos tábornok, akinek családját most súlyos csapás ért. Huszonöt éves Lajos nevű fiúk, magyar királyi páncélos hadnagy váratlanul meghalt és nagy részvét mellett a farkasréti temetőben tegnap délután helyezték örök nyugalomra. Apján kívül gyászolja kegyetlenül sujtott édesanyja, született dabasi Halász Anna, akinek apja annak idején oravica Steg-erdőigazgató volt, öccse Rozváczy Géza hadnagy, továbbá kiterjedt rokonság, közte nagybátyja rozváci Omazta István volt temesvári törvényszéki irodaigazgató, jelenleg budapesti nyugalmazott törvényszéki irodaigazgató és neje, született Mészáros Sarolta, a közbecsült temesvári Mészáros-család tagja. A fiatal tiszt hirtelen halála széles körben őszinte megdöbbenést keltett.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

— Hústalalom athágása miatt bezárt vendéglők. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium az ország különböző városai-ban néhány vendéglőt több napi bezárással büntetett, mert szerdán és pénteken, a két újsztalan napon marhahúsételeket készítettek, illetve szolgáltak fel. Összesen öt vendéglőt büntettek meg és a bezárási időszak 1—3 nap között változik.

— Ha valaki betegsége miatt nem jelentkezett — a községi előjáróság köteles utólag bejegyezni az állampolgárok nevjegyzékébe. Bucurestiből jelentik: Igen bonyolult és évek óta húzódozó állampolgársági ügyben hozott ismét elvi jelentőségű döntést a legfőbb semmitőszék. I. L. szatmári lakos az állampolgársági nevjegyzékek összeállítása idején olyan súlyos beteg volt, hogy nem tudott eleget tenni az összeírásra való jelentkezési kötelezettségnek. Felépülése után jelentkezett a polgármesteri hivatalban, ahol annak ellenére, hogy súlyos betegségét hivatalos bizonyítvánnyal igazolta, megtagadták az állampolgársági nevjegyzékbe való felvételét, azzal az indoklással, hogy későn jött. Igazának tudatában fellebbezéssel élt az elutasítás ellen, de az alantás hatóságoknál nem talált jogorvoslást, mert azok a közigazgatási álláspontot tették magukévá. A legfőbb semmitőszék, amely elé hosszú huza-vona után, évek múlva került az ügy, egészen más szemszögből nézte az esetet. Olyan értelmű elvi döntést hozott, hogy igazolt betegség teljes jogcímű ok arra, hogy valaki az állampolgársági jegyzékbe való felvételi köteleességnek nem tehetett eleget és ilyen esetben az illetékes hatóság köteles a mulasztást utólagos beírással pótolni. A fellebbezőt a legfőbb semmitőszék előtt dr. Gál Lajos bucarestii ügyvéd képviselte.

(—) Faur Zsófia emlékezete. Most van hat esztendeje annak, hogy Faur Zsófia, Faur Livius miniszteri igazgató, ipari vezérfelügyelő édesanyja meghalt. Ebből az alkalomból szombaton, április 20-án délből egy órakor a belvárosi temetőben levő családi sírboltban gyászistentisztelet lesz.

(—) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.66—216.95, svájci frank 47.51—48.75, h. forint 112.40 115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.60—36.53. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.87—32.50, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz lira 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.898—3.05, (felár nélkül) török lira 92.

— Elhunyt híres orosz színész. Párisból jelentik: Germanova asszony, a világhírű orosz drámai színész, az orosz Duse Eleonora tegnap meghalt. A bolsevizmus elől menekült Oroszországból és szintársulatával bejárta az egész világot, mindenütt óriási sikert aratva. Az elhunyt művész 10 évvel ezelőtt végleg visszavonult a színpadtól.

— Román színgazgató autóbalesete. Bucurestiből jelentik: Súlyos gépkocsi baleset érte Popa Victor Ion, a Munka és Jökedv-színház igazgatóját. A színgazgató, aki egyébként kitűnő író is, gépkocsin Szébenbe igyekezett. Ut közben az autó felborult és Popa Victor Ion a kocs alá kerülve, sérüléseket szenvedett. Alapota súlyos.

(—) Varga Albert halálának oka. Megírtuk, hogy Varga Albert festőművész Párisban meghalt. Most érkezett jelentés szerint a művész régebben autószerencsétlenség áldozata lett, amelynek következtében idegsokkot kapott. Baja az idők folyamán rosszabbodott. Néhány héttel ezelőtt kórházba került, ahol műtétet hajtottak rajta végre. A műtét sikerült is, de a legyengült szervezet már nem sikerült az életnek megmenteni. Így kellett meghalni ennek a nagyszerű művésznek, aki még annyira remekművel ajándékozhatta volna meg a világot.

— A sínekben kiugrott villamos belerohant a kirakatba. Bucurestiből jelentik: Különös közlekedési szerencsétlenség történt a fővárosban. A Smârdan és a Carol utcák sarkán a 20-as vonalon közlekező egyik villamos kocs kiugrott a sínekben és a Dumitrescu-féle vaskereskedés kirakatába rohant. A hatalmas üvegtábla óriási csörömpöléssel tört össze. Azonkívül, hogy az üzletben és az utcán tartózkodók között nagy ijedelem keletkezett, egyéb baj nem történt.

(—) Táncos teaestély a Magyar Házban április 28-án. Román husvét első napján este 8 órai kezdettel táncos teaestélyt rendez a temesvári unitárius ifjuság a felépítendő unitárius templom javára. Mindenkit szívesen lát a rendezőség.

Pénteken a
CAPITOL-ban

WIRTANZEN UN DEWELT

Táncoljunk
a világ körül

18 tánc-girl élete és sorsa. A főszerepekben:
Charlotte Thiele — Lucie Höflich,
Harald Paulsen

APOLLÓ-ban

A levegő ördögei

Izgalmas cselekményű film. Harold Buckley
regénye nyomán. — A főszerepekben:
DICK PURCELL — MANO CLARK

Tanuljatok emberek...

Tudják-e kérem, hogy szép városunk lakóinak száma pár év alatt ugyancsak megnövekedett. Tudjuk, tudjuk — gondolják most Önök — már hogyné tudnánk. Városunk varázsa nagy, szeretnek nemcsak ide jönni az emberek, hanem itt is maradni. Ugy van, de hát kissé tévedni méltóztatnak, én most nem az emberekre — akik ide költöztek — gondolok, hanem arra a kedves madár-világra, amely részint „megszállás”, részben a szaporodás következtése képen itt van, itt él velünk.

Most, hogy tavasz van s a Szerelem uralkodik a természetben, jól látható és hallható ez az új „társadalmi osztály”. Télen, amikor az éhség volt fölöttük az úr, növelték támogatásra szoruló szegényeink számát s úgy jelentkeztek, mint az utcákon bolyongó koldusok. De most enyhén süt a nap, zsendül a növényzet, mosolyog az ég s a föld, most minden elfeledve, a beleket szagató éhség kínjai, a dermesztő, meleg madár-gúnyán is átlopakodó hideg, most minden madár ura a városnak, nem koldusa!

Remélem, nem követek el bitorolt hatalmat, ha az ember-lakók nevében nyilvános üdvözlést küldök télen szerény, tavasszal lármás lakó-társainknak? Megköszönöm.

Kedves galambok, csókkák, vércsék, fecskék, veréb és egyéb más madár uraságok! Friss tavaszi öröm-érzéssel köszöntelek mindannyiunk nevében mindnyájatokat. Sikeres fészek-rakást, dús tojás-áldást, szerencsés költést s az apróságoknak is jó szerencsét kívánok.

Osodálattal figyeltük hősiességű küzdelmeteket a tél halálos ölése ellen. Bizony, bizony közöttünk több volt akkor a csüggedő, mint közöttetek. Láttam félre lefogyott varjakat, az éhség le tudta szedni róluk az ősz zsírt, de élni akarásukat, tavaszt váró ösztönüket nem tudta megtörni és most új életet váró fészket raknak.

Viselkedésetek ellen nincs kifogásunk, bár néha illetlen, sokszor túl lármás is az, de egészben véve példaadó. A galamboktól kifogástalan házias életet tanulhatunk, férfiaknak a feleségnek szóló tüzes udvarlást, hölgyeink házias erényt. A verebek a vidám társas élet példáját szolgáltatják s azt, hogy milyen a lelki gátlásoktól mentes élet. A csókkák a szélesebb körű család összetartásban tünnek ki, hamar összekapnak, de gyorsan is békülnek. Az összes felmenők s lemenők legalább harmad izzig együtt vannak. A fecskéktől komoly öltözködést tanulhatunk. Ők minden nap ünneplőben szelik fölöttünk életterüket, a levegőt. Robotos munkások diplomata ruhában. Mondhatnók: az önbecsülés mintaképei.

Sajnos, kedves vércsék, tőleket nem tanulhatunk, mert ti öltök. Erre a mesterségre pedig nem szükséges az embert megtanítani, nagyon is jól tudja. (B. L.)

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Popescu Georgeta Elvira, Pereneantiu Gheorghe, Schiffer Klára, Kedves Ervin Imre, Stanca Ecaterina.

(—) Halálozások. Meghaltak: Bunaciu Francisca hatvannégy éves, Baia Teodor harminchat éves földmives, Fritz Terézia született Szvoboda hetvenhét éves.

(—) Unitárius istentisztelet lesz vasárnap, e hó 21-én d. u. 5 órakor a Piata Unirii mögötti lutheránus templomban. Istentiszteletet megelőzően vasárnapi iskola a gyermekek részére.

— Volt vasgárdisták hűségnyilatkozata. Bucurestiből jelentik: Ghelmegeanu Mihai belügyminiszter határozatot hozott, amelynek értelmében április 15-iki érvénnyel 65 egyént, akik a volt Vasgárda tagjai voltak, feloldott a kényszerlakhely kötelezettsége alól. — A belügyminisztérium közli, hogy a mai nappal a vaslui és csíkszeredai vasgárdista gyűjtőtáborokat feloszlatták. Ezzel a megőrzésben tartott valamennyi volt vasgárdistát szabadlábba helyezték.

(—) Megyei nyugdíjak kifizetése. A vármegyei nyugdíjasok áprilisi járandóságát hétfőn, április 22-én fizetik.

(—) Új autbuszjárat. Resica és Lugos között új autbuszjárat nyílt meg, amely Furlug és Bográn községeket is érinti. Resicáról reggel ötkor indul az autbusz és Lugosra reggel nyolckor érkezik, visszaindulás Lugosról délután négy órakor és érkezés Resicára este hétkor.

(—) Korai tavaszi fürdő. Ostermann Borbála tizenkilenc éves munkásnő tegnap délelőtt öngyilkossági szándékból a Horgony-palota közelében a Begába ugrott. Tettére hajósok figyelmesek lettek, kihúzták a vízből. A korai tavaszi fürdő következtében náthát kapott, egyéb baja azonban nem történt.

(—) Öngyilkosság a tébolydában. Kiszmayér Margit harminchét esztendősi aradi illetőségű nő, aki Zombolyán a tébolydában állott ápolás alatt, az egyik félreeső helyiségben felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt.

„Mint jó barátod megmondalom Neked. Ez így nem mehet tovább. Állandóan kínok és fájdalmak. Ezt a munkát is megsínyli.”

„Bár csak tudnék valamilyen szert elfejni. Ez az űlő életmódom következménye. Ha tudnád, mily rosszul érzem magam...”

„En mondok Neked egy szert, amelyet az orvos is előír ANUSOL. megszünteti a fájdalmakat és szenvedéseket.”

Aranyer ellen

ANUSOL

Maniu Iuliu meglátogatta Mihalache és közölte indokait, melyek a királyi tanácsosi méltóság elfogadására birták

Bucurestiből jelentik: Mihalache Ion királyi tanácsos Popovici Mihai társaságában kedden meglátogatta a Kolozsváron tartózkodó Maniu Iuliu.

Ez alkalommal Mihalache ismertette Maniuval azokat a körülményeket, amelyek a királyi tanácsosi méltóság elfogadására készítették. A látogatás után Mihalache visszatért a fővárosba és a Kolozsváron lefolyt megbeszélés fontosságának kihangsúlyozására a következő tartalmú levelet küldötte Maniunak:

Mélyen tisztelt Maniu úr!

Hogy nyilvánosan is megmagyarázhassam mindazt, amit április 16-iki beszélgetésünk so-

rán kifejtettem, ezúton is a következőket kívánom leszögezni:

Királyi tanácsossá történt kinevezéssel, amellyel az uralkodó megtisztelt, továbbra is megváltoztathatatlanul megtartandó kívánom eddigi álláspontomat. Ez egyrészt az uralkodó iránt megnyilvánuló őszinte tiszteletben és hódolatlannal jut kifejezésre, akinek rendelkezésére fogok állni, véleményem őszinte nyilvánításával, másrészt a helyzet tényleges megítélésével. Mindezeket az érzelmeket és eszméket fiatal korom óta vallom.

Kérem, fogadja ez alkalommal is őszinte rokonszenvem ismételt kifejezését.

Mihalache Ion

A dunai hajózás szabadságának biztosítása

A román — magyar — jugoszláv — bolgár egyezmény nagy jelentősége

Belgrádból jelentik: A román kormány kezdeményezésére — mint már jelentettük — a négy dunamenti államnak a nemzetközi Dunabizottságba kiküldött teljhatalmú delegátusai megegyeztek abban, hogy erélyes intézkedések fogantatásával biztosítják a békés hajózás lebonyolítását a Dunán és megerősítik annak rendjét.

A nemzetközi Dunabizottság hétfőn este ülést tartott, amelyen V. V. Pella, mint a román kormány megbízottja, felolvasta az alanti határozati javaslatot, amelyet egyhangulag elfogadtak.

Tekintettel a dunai statutum alapvető elveire, amelyek a Dunán való hajózás szabadságát

biztosítják és annak szükségességére, hogy a hajózás biztonságát semmi se akadályozza, figyelembevéve a Duna partja mentén fekvő államok delegátusainak közös nyilatkozatait és javaslatait és azokat a biztonsági intézkedéseket, amelyeket már eddig is fogantatottak ezek az államok, a nemzetközi Dunabizottság a jelenlegi különleges körülményeket tekintetbe véve elfogadja a javaslatokat és az alanti intézkedéseket fogantatja:

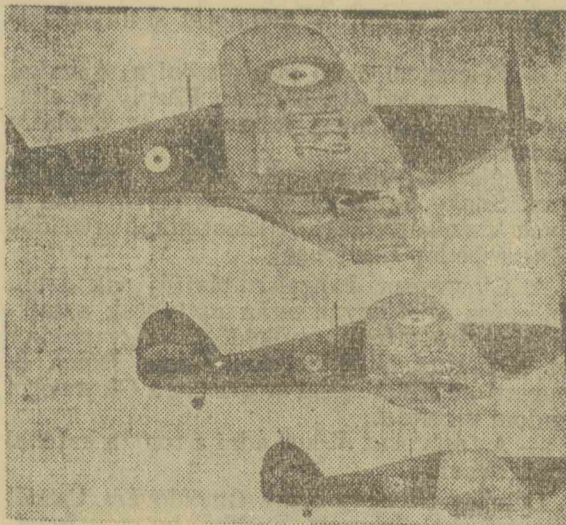
1. Nem közlekedhet a Dunán csak olyan hajó, amely személyeket, vagy árut szállít. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a Duna partjai mentén fekvő államok azon hajóira, amelyek rendőri felügyeletet gyakorolnak, de ezek a hajók is csak saját országhatáraikon belül közlekedhetnek.

2. Fegyverek, muníció és robbanóanyagok szállítása a Dunán csak az illető ország külön engedélye alapján lehetséges. Ez a rendelkezés sem vonatkozik azonban a Duna partján fekvő államokra, amelyek saját szükségleteiket a folyamokon szállíthatják.

3. A súlyos anyagokkal, mint cementtel, ásványércel és terméskövel terhelt hajók nem haladhatnak át a Vaskapu szakaszán, csak a berakodó állomás hatóságainak különleges engedélye alapján. A Vaskapu szakaszának hatóságai megfelelő intézkedéseket fogantatnak, hogy az ilyen szállítmányok áthaladását biztosítsák.

4. A parti államok hatóságai szigorúan ellenőrzik az áthaladó hajók legénységét és nem engedik meg, hogy a legénység létszáma nagyobb legyen a szükségesnél. A hajókon tartózkodó személyzetnek megfelelő igazolványokkal kell rendelkeznie.

5. A Duna szakaszán, ahol a rendőri intézkedéseket végrehajtják, a partmenteni államok minden intézkedést megtesznek, hogy ezen rendelkezéseknek érvényt szerezzenek.

A hadi jelentésekben gyakran szereplő angol Hawker Hurricane repülőgépek egy osztaga. Ezekkel a vadászgépekkel volt a német repülőknél kemény csatájuk a Shetland-szigetek fölött és a harc folyamán a németek le is lőtték egy angol gépet.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Elsüllyedt az angol torpedóromboló, melyen egykor az utolsó Habsburg-uralkodót vitték száműzetésbe

„A norvég vizeken a Glowworm angol torpedóromboló elmaradt a többi hadihajótól, a ködben nem találta a helyes irányt, aknába ütközött, és elsüllyedt.”

(Churchill tengerészeti miniszter beszédéből.)

A Glowworm nevére önkéntelenül felfigyelünk. Nem ez a hajó az, amely annak idején...? De igen, ez az az angol hajó, amely IV. Károlyt, az utolsó magyar királyt száműzetési helye felé szállította.

Amikor 1921 októberében a Svájcól megkezdészerűen Magyarországra érkezett IV. Károly trónvisszafogadási kísérlete meghiúsult, az antánthatalmak megbízottai a királyt Tihanyban internálták, amíg majd sorsa felől döntenek. A különböző európai fővárosok között sűrű táviratváltás indult meg és végül megtörtént az elhatározás: IV. Károlyt, az összeomlott monarchia egykori uralkodóját, Magyarország volt királyát Madeira szigetére száműzik. Hamarosan megállapodtak arra vonatkozólag is, hogy a király és feleségének Madeirára való szállítása hogyan történjék.

A Glowworm torpedóromboló, amely az angol kormány megbízásából még a magyarországi kommunista népköztársaság idején érkezett a Földközi-tengeren, a Dardanellákra, a Fekete-tengeren és a Dunán keresztül Budapestre, hogy ott minden eshetőségre készen álljon, azt a parancsot kapta, hogy siessen Bátaszékre és ott a vasúti hid alatt vessen horgonyt. A Glowworm már egy napig ott tartózkodott, amikor különvonat állott meg a hídon és Tihanyból IV. Károlyt és kíséretét hozta. Az előkelő foglyokat a vonatból a Glowwormra szállították át és a budapesti angol misszió vezetője zárt levelet adott át a torpedóromboló parancsnokának azzal, hogy azonnal induljon lefelé a Dunán és csak hat óra múltán bontsa föl a levelet, amely majd a végleges parancsot tartalmazza.

A Glowworm útrakelt és már hat óra óta ziháltak gépei, amikor Snake kapitány felbontotta a pecsételt levelet és elolvasta a parancsot: — A Glowworm, őfelsége hajója, megállás nélkül Constantába megy és ott foglyait átadja a várakozó angol cirkálóknak, amely tovább viszi azokat.

Báziásig minden nehézség nélkül eljutott a Glowworm. Báziásnál azonban már nagyon aggasztó volt a Duna alacsony vízállása. A nyár igen száraz volt, a Dunát nem táplálták eléggé a mellékfolyók és patakok.

Ómoldova előtt a Glowworm kénytelen volt az alacsony vízállás mellett a Duna közepén megállni. Nem mehetett tovább. Ha a hajó folytatta volna útját, azt kockáztatta volna, hogy valami vízalatti szikla felhasítja. De enélkül is megrekedt volna a meder iszapjában. Snake kapitánynak az a parancsa volt, hogy meg se álljon Constantáig. Nehéz ügy volt. És most mégis kénytelen volt megállni.

Snake kapitány intézkedésére lebecsátották az egyik csónakot. A kapitány beieült és a partra vitette magát. A révházba ment. Ott valószínűleg kaszinót talált. A környéken ugyanis már jónéhány hajó kénytelen volt vesztegelni a Dunán és azok vezetői rendszerint esténként az ómoldovai révházban ültek össze egy kis eszmecsere.

Snake kapitány találomra kiválasztott egy urat és bemutatkozott neki. Az illető Rziha Artur hajóskapitány volt, a Romania szállítóhajó parancsnoka. Snake ezt kérdezte tőle:

— Remélhető-e a vízállás emelkedése? A

mostani alacsony vízállás mellett valóban hajózhatatlan a Duna?

— Az én hajóm — nevetett Rziha, — mindössze tizenegy centiméternyi vízjárattal és mégis már harmadik hete rustokolok itt. Semmi remény a vízállás emelkedésére, legfeljebb két heti felhőszakadás után. Az ön hajója számára a hajózás lehetetlen.

— Gočdam! — káromkodott a máskor egykedvű angol kapitány és sarkonfordult. Visszavert a Glowworm fedélzetére és riadót fuvatott. A legénységet készenléthe helyezte. Ugyanakkor hiradást küldött a szárazföldre:

— Tilos bárkinek és bármilyen módon a Glowworm közelébe jönni, mert a hajó ágyúí ilyen esetben azonnal tüzet okádnak.

Nemcsak Snake kapitánynak volt nyugtalan éjszakája, hanem Stroescu Nicolae őrnagynak is, aki Ómoldova katonai parancsnoka volt. Stroescu őrnagy telefonon felhívta Gavanescul tábornok, temesvári hadtestparancsnokot és közölte vele a Glowworm elakadását. Gavanescul tábornok azonnal továbbadta a jelentést Bucurestibe a hadügyminiszternek. Rövid idő múlva parancsot kapott a tábornok és azt telefonon haladéktalanul közölte Stroescu őrnaggyal.

— A parancs így szólt:

— Habsburg Károlyt, a feleségét és kíséretüket át kell venni az angoloktól és autokon Orsovára szállítani.

Stroescu őrnagynak erre érintkezést kellett keresnie Snake angol kapitánnyal. Csolnokon nem közelíthette meg, mert hiszen tudta, hogy a Glowworm minden közeledő járművet ágyútűz alá fog. Rziha hajóskapitány fényjelekkel tudatta a Glowworm parancsnokával, hogy Stroescu Nicolae őrnagy fontos üzenettel kíván a hajóra menni.

Hajjalodott, amikor Stroescu őrnagy Rziha hajóskapitány kíséretében a Glowworm fedélzetére lépett. Snake kapitány azonnal kabinába vitte az őrnagyot. Rziha egyedül maradt a fedélzeten. Hirtelen közepertmetű, kicsiny, bajszos férfit pillantott meg. Képe után, amelyet az újságok gyakran közöltek, ráismert. IV. Károly volt, akit a Glowworm megállása nyugtalanított és azért elhagyta kabinját és sikerült a fedélzetre jutnia, hogy észre ne vegyék.

Megkérdezte Rzihát, mi történt?

— Feleségem és kíséretét még az éjjel autón Orsovára viszik, — mondotta a hajóskapitány.

— Feleségem majd megköszöni az éjszakai autózást, — mondotta borusan Károly és eltávolodott Rzihától, mert közeledett az őrzésére kirendelt tiszt.

Az éjszakai autózásból azonban nem lett semmi. Snake kapitány ugyanis megtagadta a foglyok kiszolgáltatását. Kijelentette, hogy előbb érintkezésbe lép Londonnal.

A Glowworm dróttalan távirójának árbó-cáról egész éjjel egymásután pattantak a szikrák. A táviró erősen működött. Ugyanakkor folyt a táviratváltás London, Páris, Róma és Bucuresti között. Reggel megkapta a Glowworm a londoni utasítást:

— A foglyokat át kell adni a román katonai hatóságoknak.

Dél előtt tizenegy órára Ómoldovára tizenöt temesvári autó érkezett. Ezekből hatot válogattak ki az orsovai útra.

A királyt és kíséretét partra hozták. IV. Károlyon türelmi iltóny volt. zoke, térdnadrág, zergetollas kalap. Zita királyné szürke útiruhát viselt. Az első autóban feltűzött szuronyú esendőőrjárőr volt. A másodikban temesvári magasrangú tiszték utaztak. A harmadik gépkocsiban

Károly, Zita és Snake foglalt helyet. A negyedikben Stroescu őrnagy és három tiszt, az ötödikben a királyné két udvarhölgye és a király két udvarnok, a hatodikban pedig hat fegyveres angol matróz ült.

A hat autó zárt menetben Orsovára robbogott. Orsován a volt királyt, feleségét és kíséretét udvari vonat várta, amely Constantába vitte őket és ott átkerültek az odarendelt angol cirkálóra. Legközelebbi állomásuk Madeira volt, ahol a királyra már tárt karokkal várt a halál.

A Glowworm visszatért Budapestre és ott maradt a következő év tavaszáig. Akkor lefelé haladt a Dunán és a Fekete-tengeren, a Dardanellákra és a Földközi-tengeren keresztül Málta kikötőjébe ment.

Azóta nem lehetett hallani a Glowwormról, csak most, mikor Churchill az egykor történelmi szerepet betöltő hajó elsüllyedését jelentette.

Glowworm fénybogarat, szentjánosbogárkát jelent.

A Glowworm fénye örökre kialudt.

Ifjabb Kubán Eödre

Színház

Holnap kezdi a Thália vendéjátékát a városi színházban

Holnap, szombaton kezdi a kolozsvári Thália nagyszerű művészi együttese temesvári vendéjátékát, amely a közönség legszélesebb köreiből érdeklődést váltott ki. A Thália eddigi temesvári sikerei, kitűnő társulatának kifogástalan előadásai biztosítékot nyújtanak arra, hogy a most kezdődő vendéjáték szintén a komoly és értékes művészi munka jegyében megy majd végbe. A társulat csupa ismert, népszerű művészemből áll, akiknek közönségünk mindenkor szívesen tapsolt. Természetesen erőssége lesz a mostani vendéjátéknak is Fényes Alisz, akit rajongó szeretettel vár közönségünk. A megnyitó előadások műsorán a színházi év két legnagyszerű sikerű vígjátéka szerepel, a Fenség, fizetek! és a Szülők lázadása. Fenség, fizetek! — a Vígyszínház legújabb nagy sikere. Ebben a remek tréfaban Sommerset Maugham megmutatja, hogy vérbeli színpadi író és egyben a legjobb mulattató is tud lenni. Ez a briliáns vígjáték a Thália előadásában is hatalmas sikert aratott. A Szülők lázadása ugyancsak világsiker aratott darab, szerzője a dán Jens Locher. A délutáni előadásokon a múlt ciklus legnagyobb sikerű darabjai, a Fenség, Grófkisaszony, Gyümölcs a fán című darabok kerülnek színre, olcsó helyárrakkal.

A THALIA SZÍNHÁZ MEGNYITÓ MŰSORA:

- Április 20. szombat délután 5-kor: Fenség (Bókay János világsiker aratott vígjátéka. Olcsó helyárrakkal.)
 Április 20. szombat este 9-kor: Fenség, fizetek! (Világsiker. Sommerset Maugham vígjátéka, Harsányi Zsolt fordításában.)
 Április 21. vasárnap délután 3-kor: Grófkisaszony. (Harsányi Zsolt nagyszerű vígjátéka, olcsó helyárrakkal.)
 Április 21. vasárnap délután 6-kor: Fenség fizetek!
 Április 21. vasárnap este 9-kor: Szülők lázadása. (Jens Locher világsiker aratott vígjátéka.)
 Április 22. hétfő, fél 9-kor: Szülők lázadása.
 Április 23. kedd, délután 3-kor: Gyümölcs a fán (Zilahy Lajos vígjátéka, olcsó helyárrakkal.)
 Április 23. kedd délután 6-kor: Szülők lázadása.
 Április 23. kedd, este 9-kor: Fenség, fizetek!

Ma este: Lovasparádé a Colosseum színházban

A gyárvárosi magyar színházban ma, pénteken este olcsó helyárrakkal a Lovasparádé kerül színre. Kőszeghy Manyi, Vargha Ily, Kőműves Ilonka, Takács Miklós, Nagy Imre, Román Sándor, Kulcsár Miklós és Sebestyén László játsszák a nagyobb szerepeket. Szombaton este a legnagyobb sikerű operettek egyike, a Marica grófnő kerül felújításra. Kőszeghy Manyi játssza a címszerepet és ez egyike legjobb szerepeinek. A tisztartó szerepét Takács Miklós alakítja. Fellépnek még a szombat esti előadáson Nagy Imre, Román Sándor, R. Tóth Ica, Hevesy Miklós.

HETI MŰSOR:

- Péntek este: 9 órakor: Lovasparádé (Operett, olcsó helyárrakkal.)
 Szombaton este 9 órakor: Marica grófnő. (Rendes helyárrakkal.)

Könyv jelenik meg Slatin báróról, az egykori osztrák származású híres angol hadvezérről

Slatin pasa érdekes élete és kalandjai Afrikában

Az angol könyvpiac szenzációs érdekessége lesz az a nagyszabású munka, amely a közeljövőben kerül kiadásra s amelynek írója Winterstein-Gillespie Flóra báróné, a néhai híres-nemes hadvezér, Slatin pasa egyetlen leánya. A többkötetes mű az angol egyiptomi Szudán egykori katonai kormányzója,

a bécsi származású angol tábornok viszon-
tagságos életének kalandos leírása

és méltán tarthat számot a nemzetközi olvasóközönség érdeklődésére, mert Slatin pasa a világháború előtti esztendő két évig egyik legjelentősebb katonai személyisége volt.

Báró Slatin Károly Rudolf, aki a történeti adatok szerint 1857-ben a Bécs melletti Ober-St. Veit-ben született, már kora ifjúságában katonai pályára készült és a századosi rangig vitte Ferenc József uralkodása alatt az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregében. Előkelő származása, magas műveltsége folytán mint katonai attasé nyert utóbb beosztást és különböző diplomáciai állomáshelyein, főként a Közelkeleten, baráti kapcsolatokba került az akkoriban Egyiptom és Szudán pacifikálását tervező angol törzstisztekkel. Baráti kapcsolatok fűzték Gordon tábornokhoz is, Szudán történelmi nevű hősehez, akinek hívására báró Slatin 1883-ban megvált a Monarchia hadseregétől és angol szolgálatba lépett. A kiváló stratégia rövidesen beutazta egész Afrikát, sőt tanulmányúti Kordofánig és a Nuba-hegységig is elvezették őt, ahonnan visszatérve, már mint angol őrnagy teljesített csapattiszti szolgálatot a Mahdi-lázadás leküzdésékor.

Az elkeseredett küzdelem során Gordon tábornok

árvulása következtében életét vesztette

és báró Slatin is súlyos sebesüléssel a lázadó bennszülöttek fogságába esett. 1887-től 1895-ig, tehát csaknem tíz esztendőig sánylódott Slatin a Mahdi fogságában. Kalandorregénybe illő fantasztikus viszontagságok és nehézségek leküzdése árán sikerült csak menekülnie a vasakaratú katonának, aki szabadulása után természetesen

azonnal ismét felajánlotta szolgálatait az angol gyarmati hadseregnek. Ezúttal mint Lord Kitchener tábornokának tagja vett részt a második szudáni hadjáratban, amely Abdallah mahdi teljes legyőztetésével és a khartumi diadallal ért véget. Kitchener bizalma ekkor az angol-egyiptomi-szudán főbiztosi tisztségre hívta meg báró Slatin Károlyt, akit Abbas Hilmi khedíve a pasa címmel tüntetett ki. Mint főbiztos, tizennégy évig állott az angol-egyiptomi-szudán katonai vezetősége és polgári közigazgatása élén az osztrák származású báró, akinek neve rettgett volt a bennszülöttek körében, de akinek higgadt, igazságos és bölcs kormányzatára ma is hálásan emlékeznek vissza Egyiptomban.

A világháború kitörése után Slatin pasa mint az Osztrák Vörös-Kereszt hadifogolygondozó intézményének főmegbizottja vállalt tevékeny szolgálatot és annak ellenére, hogy akkoriban Anglia ellenfeleinek sorában működött, a brit kormány fényes haditetteinek és nagy szolgálatainak elismerésül a világháború után meg erősítette őt tábornoki rangjában és 1932-ben bekövetkezett haláláig folyósította nyugdíját.

Ezt az érdekes, nem mindennapi férfiút, akinek akaraterője a forróévi kontines roppant területeit nyitotta meg a civilizáció és a kultúra számára, ismerteti most leánya, Winterstein báróné, akinek művét Lichnowsky hercegné, a német császárság utolsó londoni nagykövetének özvegye ültette át angolra. A feljegyzések, emlékiratok, amelyek Slatin pasa végrendeletében írtatott leányának, számos történeti szempontból rendkívül érdekes eseményeknek fel és oknyomozóan ismertetik Szudán meghódításának egész történetét. Az egykori hírneves katonai leánya népszerű tagja a londoni társaságoknak. Egyébként végzett pilótánál, aki számos légiútján nem egyszer látogatott el Afrikába s ezidőzeret az Angol Vörös-Kereszt intézményeinél vállalt beosztást.

A Slatin pasa élettörténetéről szóló munka előreláthatóan már a tavaszi hónapok során kerül piacra az egyik legelőkelőbb angol könyvkiadó cég kiadásában.

SPORTSEMÉNYEK

Az olasz-román mérkőzés mérlege

Az olasz sajtó érdekes cikkekben foglalkozik a vasárnapi olasz-román mérkőzés után a játék mérlegének összeállításával. Egyik lap jegyekkel osztályozza a két csapatot:

Olaszország: Olivieri 8, Pagotta 4, Ricci 7, Compattelli 7, Biavatti 9, Viola 10, Bentoni 7, Demaria 3, Reguzzoni 7.

Románia: David 10, Sfera 9, Lengheriu 6, Vintila 8, Juhász 4, Lupas 5, Bindea 6, Mihalescu 5, Barátky 6, Reuter 5, Popescu 6.

Összegezve: Olaszország 76, Románia 68.

Sporthírek mindenfelől

Román bírók vezetik a horvát-magyar mérkőzéseket. Május 2-án Magyarország A) és B) válogatott labdarugócsapata a horvát A), illetve B) válogatott ellen játszik. A válogatottak mérkőzése a magyar fővárosban lesz, míg a B) csapatok mérkőzését Zágrábban rendezik meg. A magyar szövetség átiratban értesítette a román szövetséget, hogy jelölje ki azokat a játékvezetőket, akiket ezekre a mérkőzésekre kiküld. A magyarok hivatkoztak arra, hogy a román szövetség a jugoszláv-román mérkőzésnél a magyar szövetségre bízta, hogy kit jelölnek a mérkőzés levezetésére, éppen ezért a román játékvezetők kiküldését a román szövetségre bízta.

Román-német atlétikai viadalok. A román szövetséghez érkezett levél szerint a németek a következő két időpontban szeretnék megmérkőzni a román csapattal: június 27-28: Klagenfurtban, szeptember 8: visszavágó Bucurestiben. A román szövetség természetesen kedvező választ adott a német levélre.

A két legjobb ember tehát Piola és David, a leggyengébb a pályán Demaria.

Olaszország ellen 6, Románia ellen 24 szabadrugás volt (11 az első, 13 a második féldőben). A legtöbb faultot Reuter követte el.

12:6 (3:4) volt a szöglet arány az olaszok javára.

Sfera és Ricci 3-3 percig, David és Piola 30-30 másodpercig voltak sérülés miatt játékon kívüli. Érdekes, hogy Sfera és David is Bertontól, az olasz csapat legcिंगárabb játékosától kaptak rugást.

Vasárnap Svájc-Horvátország mérkőzés Bazelben. Svájc és Horvátország labdarugócsapatai vasárnap Bazelben mérkőztek össze erejükre. A mérkőzésnek visszavágó jellege van, mert legutóbb a svájci válogatott 4:0 arányban vereséget szenvedett Zágrábban.

Német kerékpárosok Romániában. A német kerékpárosok ebben az évben is egy sereg nemzetközi versenyen vesznek részt. Április 30-án Bucurestiben a „Fővárosok mérkőzésén” indulnak, június 26-tól 30-ig a Magyarország körüli nagy országúti túrán vesznek részt, augusztus végén az Uci nagydíjáért állnak Milánóban starthoz, szeptember 14-től 21-ig pedig a Milánó-római „Ferrario” versenyen mérik össze a tudásukat a külföldi legjobbjaival.

Schmidt győzelme Rómában. Schmidt a kiváló román teniszes játékos Rómában Castelli olasz versenyzővel mérte össze erejét és azt 6:1, 6:1 arányban legyőzte.

Emlékermet kap David Mireea. David a román válogatott kapus, aki a római olasz-román mérkőzésen olyan szépen szerepelt, egyik fővárosi nagy sportlaptól emlékermet kap.

A CLUJ-(KOLOZSVÁRI)
THALLA
előadásai a Városi Színházban

Szombaton, április 20-án, délután
5 órakor, olcsó helyárakkal

Feleség

Szombat este 9 órakor

Fenség, fizetek

A világhírű vígjátékújdonosság bemutatója

Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal

Grófkisasszony

6 órakor

Fenség, fizetek

9 órakor

Szülők lázadása

Világsiker. Premier.

Hétfőn este fél 9 órakor:

Szülők lázadása

Kedden d. u. 3 órakor olcsó helyárakkal

Gyümölcs a fán

6 órakor

Szülők lázadása

9 órakor

Fenség, fizetek

A színházi pénztár a jegyeket már
árusítja

Evezősök tanfolyama, háborús regatták Berlinben. A német evezősök június és július folyamán 30 német városban számos versenyen készülnek elő az 1940-es háborús evezős bajnokságokra, melyeket az idén augusztus folyamán rendeznek Berlin-Grünau-ban. A háború ellenére a híres grünaui evezős tanfolyamokat, melyeken az elmúlt évek alatt csaknem ezer sportember vett részt, nyolcnapos kurzusokban tovább folytatják.

Mozi

MŰSOR:

Pénteken, április 19-én:

APOLLÓ: A levegő ördögei (angol film)
CAPITOL: Táncolunk a világ körül (német film)

CORSO: A három testőr (Második rész. Angol film.)

SCALA: Kleopatra (angol film).

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI
SZOLGÁLATA

Április 19-én, pénteken a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszer-tára.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

= KÖZGAZDASÁG =

Constantinescu pénzügyminiszter részletes felvilágosításokkal szolgált a pénzügyi vezérfelügyelők bucarestii értekezletén a költségvetési törvények végrehajtása tekintetében

Constantinescu Mitita pénzügyminiszter, mint arról röviden már beszámoltunk, értekezletre hívta Bucurestibe az ország valamennyi kerületi pénzügyi vezérfelügyelőjét, valamint a pénzügyminisztérium ügyosztályainak igazgatóit és részletes utasításokat adott az április 1-én életbelépett új költségvetési törvénnyel kapcsolatban.

Az értekezleten a pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy az 1940-41. évi költségvetés rendkívüli körülmények között jött létre és éppen ezért a helyi pénzügyi szerveknek a minisztériumi igazgatóságok által adott felvilágosításokon kívül minden eshetőségre alkalmazható pontos és részletes utasításokra van szükségük, hogy az új pénzügyi törvények végrehajtása az egész országban egyöntetű és könnyű legyen. A pénzügyi vezérfelügyelők és a kerületi felügyelők a pénzügyminiszter intézkedésére

ezenfél minden héten jelentést tesznek magának a pénzügyminiszternek a maguk és hivatali alárendeltjeik tevékenységéről.

Azokról az adóemerekről szólva, amelyeket erre a költségvetési évre változatlanul átvitteleztek, kijelentette a miniszter, hogy a riportálási munkálatokat azonnal meg kell kezdeni, hogy az adók behajtása minél előbb kezdetét vehesse. A két százalékos nemzetvédelmi adó tekintetében a legszigorúbb el-

lenőrzést gyakorolják az illetékes pénzügyi szervek, hogy

az adó alól egyszer kibujt gazdasági művelet ne vesszen el végleg a kincstár számára.

A kivételes jövedelmek utáni adót egyszerű valomás alapján állapítják meg, anélkül, hogy az abban foglalt adatokat ellenőriznék. Ilyen ellenőrzés végrehajtására csak akkor kerül sor, ha a minisztérium erre vonatkozóan így rendelkezik.

A nőtlenégi adóvallomásoknak, éppen úgy, mint a többi adónemnek megállapításához kívánt vallomásoknak, őszintéknek és a való helyzetnek megfelelőeknek kell lenniök, hangoztatta a miniszter exposéjában.

A szociális jellegű pénzügyi törvények közül az adóamnesztia elrendeléséről és a kihágásokból eredő bevételek likvidálásáról szóló törvénynek az a célja, hogy pénzügyi téren könnyebbséget és enyhülést biztosítson az adózók számára. A miniszteri exposé ezután kitért a külvárosok kis ingatlanainak adómentességéről intézkedő törvényre, amelynek a jelen helyzetben felbecsülhetetlen jelentősége van. Ugyanilyen mértékkel lehet mérni a katonai szolgálatot teljesítők hozzátartozóinak segélyezésére hozott pénzügyi törvényt is.

Öt bizottságot nevezett ki a nemzetgazdasági minisztérium a legfontosabb közszükségleti cikkek árának megállapítására

Ismeretesek azok a sorozatos tárgyalások, a melyek a nemzetgazdasági minisztériumban folynak a termelés növeléséről és az árelőjárásról szóló törvény alkalmazásával kapcsolatban. Martinescu Traian vezérfelügyelő vezeti a megbeszéléseket és azok kiterjedtek a ruházati, cipő, gyarmatáru, textil és fém áru cikkek árára. Az egyes kereskedelmi ágak képviselői teljes együttműködésükről biztosították a minisztériumot és leszögezték azt az álláspontot, amelynek alapján az árak megállapítása megtörténhetik.

Az érdekképviseleti szervek megbízottai elmon-

dották, hogy kívánásaik teljesítése után még az árelőjárás törvény életbeléptetése előtt jelentékeny mérvű árszállításokat visznek végbe. Csütörtökön délelőtt a vezérfelügyelő előtt megjelent a gyarmatáru kereskedők küldöttsége és kijelentették, hogy a gyarmatáru cikkek árának leszállítását hamarosan megvalósítják.

Függetlenül a kereskedők esetleges önkéntes árszállításától a nemzetgazdasági minisztérium öt bizottságot állított össze, amely a cipő, ruházati cikkek, gyarmatáru, textil anyagok, valamint a fém és kémiai cikkek árának megállapítását végzi.

A textilnövények termelésének és értékesítésének új rendje

A textilnövények termelését, értékesítését és termésük feldolgozását szabályozó törvény, amelyet a képviselőház a napokban szavazott meg, teljesen új alapokra fekteti ennek a rendkívüli fontos nemzetgazdasági tényezőnek egész komplexumát. A törvény célja a textilnövények és selyemhernyók tenyésztésének irányítása, növelése és feljavítása. Ide tartozik a len, kender, gyapot és minden más növény, amiből fonalat lehet csinálni.

A törvény rendelkezései szerint a földművelésügyi minisztérium állapítja meg a textilnövények

termesztésére legalkalmasabb vidékeket és támogatja a textilipari vállalatokat. A termelők kötelesek minden év június elsejéig bejelenteni a bevetett területek nagyságát, november elsejéig pedig a termés mennyiségét. A termelési szerződéseket látta-moztatni kell a mezőgazdasági kamaránál, amelynek látta-mozgása nélkül azok nem érvényesek. A hazai termék feldolgozó textilgyárak számos előnyben részesülnek, többek között a vetőmag behozatali vámentesítése, az „ad valorem” illetékre 50 százalékos engedmény stb.

Bőséges felhajtás mellett gyenge kereslet a nagyvásáron

Derűs, napsütéses időben kezdődött a temesvári tavaszi pótvásár. Mintha az időjárás így váltaná a vásárosokat kiengesztelni a márciusi árvízért, hóvizatért és fagyasztó hidegért, amely az országos vásárnak a rendes időben való megtartását lehetetlenné tette.

Az állatfelhajtás igen bőséges volt, azonban a kereslet nem állott ezzel arányban. Mindazonáltal így is szép számmal mutatkozott vétel. Délig majdnem négyszáz darab állatjártatot irtak át. Ha az állatexpert nem szünetelne, akkor bizonyára sokkal tömegesebben történt volna eladás. Így azonban leginkább továbbtartásra vásároltak állatokat vidéki emberek. Levágásra Temesvár számára vásároltak itteni vágók, ezenkívül nagyobb mennyiséget vettek Bucurestii számára is. Levágásra alkalmas hízott tehén ára darabonként 6000 és 15.000 lei között váltako-

zott. A tejelő tehének ára 8000 leinél kezdődött és 16.000 leig terjedt. Hízlatl ókrók ára darabonként 7000—14.000 lei között mozgott. Tenyész bikát már 8000 leiért lehetett vásárolni. Ezek ára minőség, faj és fejlettség szerint egészen 15.000 leig terjedt.

Disznó aránylag kevés volt a tavaszi vásáron. Egy-egy malac ára 600—1200 lei volt. Kilóra a disznót 30—32—33 leiért adták. Kevés volt a horjú, ellenben juh és bányi igen sok. Ezeknek ára nem tudott megrögződni, inkább hanyatló irányt mutatott.

A kirakodó vásáron kereslet mutatkozott a fiatal gyümölcsfa és a mezőgazdasági szerszám iránt. Háztárgyakat is vásároltak, ruházati cikket azonban alig. A kirakodó vásár az állatvásárnál is gyengébben sikerült. A mai lóvásár iránt nem nagy reménységgel néznek.

A Freidorfi cukorgyár ezúton értesíti a cukorrépa termelőket

és a községi megbizottakat, hogy a répa-
vetéssei járó felmentésekre való jelentke-
zések határidejét a nagyvezérkar április hó
30-ig meghosszabbította. További jelentke-
zéseket répa termelésre elfogadunk és ezek
ugyanolyan kimutatásokat készítsenek, mint
azt előző felhívásunkban jeleztük, melyeket
a községi jegyzővel és bíróval látta-mozva,
nekünk minél előbb bekiildeni sziveskedjenek

Freidorfi cukorgyár

A hústalan napok eltörlését kérik a nyári hónapokra

Az ország összes közlemezési céheinek küldöttségei megjelentek a fővárosban és a nemzetgazdasági minisztériumban eljárának az egészségügyi törvény rendelkezéseinek enyhítése, valamint a szerdai és pénteki hústalan napok ügyében. A temesvári helytartóság érdekeltjeinek részéről Sechei Alexandru pékmeszter, a céh alelnöke és Gajo Andrei titkár utaznak Bucurestibe. Az élelmezési ipar munkaadói kérik a nyári hónapokban, május elsejétől október elsejéig a hústalan napok betartását a minisztérium függessze fel, mert a mészárosok és hentesek árújának legnagyobb része romlandó, egyes cikkek pedig huszonnégy óráig sem állnak el. A kötelező hústalan napok folytán súlyos károkat szenvednének, mivel árújuk elromlana. Azonkívül szorgalmazták az ipari műhelyekkel és üzletekkel kapcsolatosan elrendelt egészségügyi intézkedéseknek az enyhítését.

Változatlan marad a réz-szulfát ára

Az érdekelt szakmai képviseletek beadvánnyal fordultak a nemzetgazdasági minisztériumhoz, a melyben a réz-szulfát árának emelését kérték. A minisztérium elutasította a kérelmet és így a réz-szulfát ára a következő marad: gyárak és iparosok részére 48 lei, nagykereskedésben 49 lei, míg kicsinybeni eladási ára 50 lei kilogrammonként. A fenti összegben kívül a vásárlónak semmiféle más illetéket nem kell fizetni.

A mezőgazdasági adójövedelem felosztása

A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy április 1-től kezdődően a mezőgazdasági adójövedelmet, amely az 1938. évi közigazgatási törvény alapján a községek bevételeit gyarapította, az egészségügyi akcióra fordítandó összeg levonása nélkül a kincstár a fele részben a községeknek, fele részben pedig a tartományoknak fizesse ki. A rendelkezés szerint a mezőgazdasági adójövedelem nemcsak az 1940-41. évben, hanem az elmúlt évről fennmaradt hátralékok tekintetében is megilleti a községeket és tartományokat. Az 1939. április 1. előtti mezőgazdasági adó bevételek felosztása a régi rendszer alapján történik.

(=) A búza árának emelkedése megszűnt. A búza ára a Bánságban ellanyhult. Az utóbbi hetekben a búza ára állandóan emelkedett és a legutóbbi napokban már a 750 leies árat is elérte. Ez az ár most megállott és a piac bizonytalansága folytán visszaesés fog mutatkozni, tekintettel arra, hogy az exportőrök tartózkodnak a vásárlástól. A többi gabonamű ára szilárd: tengeri 550, korpa 440, zab 550, muharmag 1300, napraforgómag 950, tők-mag 1450, árpa 520 lei száz kilónként.

(=) Virág helyett füzélek. A stuttgarti 1939-es Reichsgartenschau hatalmas kertészeti telepei most ismét megnyíltak a nyilvánosság számára. A mezőségek közül, amelyeken nemrég még a virágok milliói nyíltak, a háborús idők követelményeinek megfelelően 12.500 négyzetméter füzélféléket, 6000 négyzetméteren gyögyfűvet és 1800 négyzetméter olajos növényeket termesztettek.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

FOLYÓIRATOK

A magyar férfisztárok civil feleségeiről közli nagy képes beszámolót a Film, Színház, Irodalom új száma, ami Harsányi Zsolt, Endrődy Béla, Megyery Sári és Bárdos Arthur írásai mellett Márkus László nyilatkozatát, Csehov novelláját közli és érdekesebbnél érdekesebb olvasni és nézni valóval köti le az olvasónak a figyelmét. Egyed Zoltán szenzációs regényfolytatása, színházi levél és hőmérős mozikritika mellett, képes tarka-barka, képzőművészet, rejtély, lóspört és viccrovat egészíti ki az új szám érdekes tartalmát 32 nagy oldalon, mély nyomásban jelent meg és 10 leírt kapható bármelyik újságárusnál.

*

Alumínium-ruha a legfrissebb női divat. A háborús anyaghiány elsősorban a szövetanyagok világába tört be. A német állami ruhaközpont ma már tengeri halak bőréből tervezett női toalettet. Az angoloknál viszont egy King Morgan nevű mérnök az alumínium ruhát találta fel, amelyet most mutatnak be egy londoni kiállításon. A ruha általános csodálatot keltett. Ilyen új technikai és divatbeli találmányokról számol be a Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek dús során kívül gazdag rejtélyrovatot és közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

*

— **Tenger, repülés, színház.** Olaszországi élményeiről ír érdekes képekkel illusztrált cikket a Déli-báb legújabb számában Lányi Margit, a Nemzeti Színház művésznője. Színházi beszámolók, színes riportok, kulisszámögötti pletykák, magyar írók kitűnő novellái, gazdag képes filmrész, szépségápolás, keresztrejtély, humor, tökéletes heti rádióműsor és rengeteg szebbnél-szebb kép teszi felülmúlhatatlanul népszerűvé a legolcsóbb képes színházi hetilapot.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

TENGEREK RABJA

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnyomás tilos.

Peter nem tudta hányadán is áll a lánnyal. Tetszeni tetszett neki, tetszelgett önmaga előtt a jótevő szerepében, de vidámabb éjszakákhoz volt szokva, mozgalmassabbakhoz... Kicsit az is feszélyezte, hogy a pincér szemtelenül szánakozó mosollyal suhant el mellette... Persze, hisz őt itt jól ismerik és könnyűvéru partnerei zajos mulatságokba szokták berántani...

Nem egészen értette miért ül itt ezzel a lánnyal... Hiszen egyből sokkal jobban érezhetné magát, mással vagy másokkal... Hát akkor miért ül itt?

Izgatta a lány szótlansága... Nagy csalódásokat, tragédiát sejtett mögötte és számított arra, hogy aki ilyenkor jön... az jókor jön... ilyenkor nincsen csatázás, csak győzelem.

Napközben, ha ilyesmik jutottak eszébe, elhúzta ugyan a száját és olyasfélét morgott, hogy: — „A pénzemért mindent megkaphatok” — de azért kicsit utálta magát, józanul sokkal, de sokkal olcsóbbnak látszottak a sikerei... Olcsóbbnak és értéktelennek.

A lány csak nem akart megszólalni. Peter már elment volna, de valami most már tartotta... És ahogy elnézte a lányt, már határozott is... Megpróbálja másképpen végezni ezt az éjszakát... másképpen, mint a többi szombat éjszakát.

— Valy... Kicsi... — szólongatta — gyere Valy elmegyünk innen, mert még elalszol a meleg-től és ettől a nehéz bortól. Tudok egy jó kis helyet a kikötőhöz közel. Mikor még kevesebb volt a pénzem, sokat jártam oda. Elmegyünk Valy!

Peter fizetett, a szánakozva mosolygó pincérnek felkopott az álla a borralalótól... Azután perült egyet a Bellevue forgó-ajtaja, odakünn Peter taxiba ültette a lányt, odaült melléje és a sofőrnek odasúgta: — Fisch-Pléin, Horgony-bár.

Valy csak akkor tért magához, mikor az ismerős csengő megcsendült az ajtó fölött. Riadtan kapaszkodott bele a férfi karjába. Mind a két kezé-

22

vel szorosan fogta... Azt hitte rossz tréfát ütnek vele... azt hitte, álmodik, hogy a bordói játszik vele... de mikor észrevette a mélyen meghajló Patron és buzgolkodó öreg feleségét... a csukott pianót, az árva, kopott kis széket előtte és a saját érintetlen hegedű-tokját... akkor hangos sírásra fakadt és percekig rázta, dobálta egész testét a napok óta visszafojtott kínzó zokogás.

— De Kicsi... na... kislány... Valy... na... elég... mindenki bennük néz már... gyere, üljünk le... oda a sarokba... És vitte, vezette a lányt a kíváncsi emberekkel zsúfolt asztalok között és leültette.

— A Maes fiú — súgta oda a Patron feleségének — na és a Valy — tette hozzá és hangjában valami rosszalásféle csengett.

— Mi történhetett ezzel a lánnyal, — kérdezte inkább magától az öreg néni — hogy kerülhettek ezek össze?

Peter Maes-nek elég rossz híre volt a városban és ha nem is minden, de valamennyi eljutott ide a Horgony-bárba is. Azért csóválta a fejét a Patron és azért nézett össze az asszonnyal, mintha azt mondta volna:

— Ennek rossz vége lesz.

De aztán nagyot hajolva állt meg az asztaluk előtt és várta Peter rendelését.

— Feketekávé kérünk — mondta Peter. — Bocssá meg, hogy meg sem kérdeztelek, — fordult Valyhoz — de azt hiszem neked is jót fog tenni.

Valy könnyein át rámosolygott előbb Peter-re, azután megcirógatta a Patron karját és azt mondta:

— En is azt kérek.

Mikor aztán az öreg megjött a feketével megjegyezte Peter:

— Jó ez a kis csönd itt. Mikor még idejártam, zene is volt. Ha jól tudom zongorázott itt valaki.

— Igen — mentegetőzött zavartan a Patron — csak ma... hogy mondjam csak... méltóztassék elnézéssel lenni... csak éppen ma nincsen zene... igen...

A patron ránézett Valyra és nagyot nyelt... — Szokott zene lenni... haláleset, — nyögte ki végre.

— Ugy? szomorú. Az a fiú halt meg, aki itt játszott? — kérdezte Peter.

Valy arca még sápadtabb lett és megint meg-

indultak könnyei, de azért összeszedte magát és segítségére sietett az öregnek:

— Az én bácsim zongorázott itt... Még két nappal ezelőtt is... Ott ült, azon a széken és zongorázott... En meg hegedültem. En itt vagyok hegedűs... ebben a bárban... Tudod Peter, ha előbb mondd, hogy ide akarsz jönni, megkértelek volna, de nem szóltál... És ez most rettenetes... kibírhatatlan... az öreg is nagyon sajnálom... nézd milyen zavarban van szegény...

— Persze... persze, — kezdte végre megérteni Peter a helyzet kínosságát — én vagyok a számar, hogy idehoztalak, de hát honnan tudhattam volna? Te vagy hát a Valy... aki hegedűl?

— Igen — bólintott a lány — én vagyok.

— Szegény gyerek, estéről-estére ebben a füstben, ezek között a részegek között... Most értem, hogy miért olyan sápadt az arcod, most megértem a gyászruhát... szegény Kicsi.

És Peter tényleg megértett mindent. Megértette azt is, amit eddig soha nem tudott hinni, sem megérteni... Hogy lehet valaki, hogy jöhet valaki... akivel nemcsak tivornyázni lehet, végigtáncolni az éjszakát...

Folytatni aztán nem merte a gondolatsort, mert megijedt, mert túlkomolyra fordultak az agyában futkosó gondolatok.

— Tudod mit, Valy, hegedülj el nekem valamit. Valamit, amit én nagyon szeretek, oly ritkán hallom... Hidd el, nem lesz kegyelet-sértés... Csak ismered-e?

Valy szó nélkül állt fel, levette a pianó tetejéről a hegedű-tokot, kinyitotta, kivette a hegedűt, vonót és mielőtt visszaindult volna az asztalukhoz, félig megemelte a pianó fedelét és megcirógatta a sárga billentyűket.

Akkor búcsúzott el igazán Onkel Fritz-től. Megállt Peter előtt, kicsit ráhajította fejét az álla alá szorította hegedűre és odaemelte a vonót a húrok fölé.

Kérdőn nézett a férfire.

Peter gyönyörködve nézte a karosu feketeruhás lányt. Ugy illett hozzá a fekete hegedű, mintha csak testének egy része lett volna... Aztán odahajolt kissé a lányhoz:

— A Valse triste-t játszad, Valy... Frantz Vecsey szerzeménye... hallottad a nevét? Magyar?

(Folytatjuk)

Rádió

PÉNTEK, ÁPRILIS 19.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szláv zene hanglemezeiről. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Szláv népzene hanglemezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Smetana és Dvorak művek hanglemezeiről. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Szláv énekkarok hanglemezeiről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Ének hangverseny. 21.00: Szláv táncok és balettek hanglemezeiről. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Szláv opera részletek hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Szalóznene. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Molnár Anna hárfázik. 18.30: Sportközlemények. 18.40: Szalóznene. 19.10: „Édes anyanyelvünk.” 19.45: Hanglemek. 20.45: „A volgai dalos.” Emlékezés hanglemekkel. 21.45: Berliini levél. 22: „Árvízi album.” Irodalmi est. 22.40: Hírek. 23.10: „Mindenből egy keveset.” Közvetítés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar tánclemek.

Budapest II. 18.40: Gyorsírótanfolyam. 19.45: Zongorahangverseny. 20.30: „Uj olasz költők.” Előadás. 21: Hírek. 21.35: Katonazene. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, ÁPRILIS 20.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Angol és amerikai szimfonikus zene. 13: Angol népi zene hanglemezeiről.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: „Mit nézzünk meg?” Előadás. 13.10: Szalóznene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.30: Hírek. 17.15: Elbeszélés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Jugoszláv Akadémia Énekkara hangversenye. 19: Rádióposta. 19.30: „Édes anyanyelvünk. 19.35: Tánczene. 20.15: „Rádió a rádióról.” 20.40: „Szól a cigány, szól a nóta.” Verses, zenés hangképsor a cigányokról. 21.45: Előadás. 22.15: „Könny és mosoly.” Fellegi Teri énekel. 22.40: Hírek. 23.10: Beszkárt-zene. 24.00: Hírek. német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.15: Szalóznene. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.40: Felolvasás. 21: Hírek. 20.25: Zongora-fuvola-fagot hármas. 22.05: Cigányzene. 22.45: Időjárásjelentés.

Európai maganyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15: m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichsender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

MENEKÜLŐ CSALÁDOK KARAVÁNJA A FINN HÓMEZŐKÖN

Hatszáz ezer ember új otthonáról kell gondoskodnia
a finn kormányának

Helsinkiből írják: Március 13-án délben tízenkét órákor hangzott el a finn rádióban Tanner külügyminiszter történelmi jelentőségű bejelentése, hogy milyen súlyos feltételeket írtak alá Moszkvában Suomi béke delegátusai. Ennek a szerződésnek legszomorúbb pontja: a karéliei földszoros és Hanko környékének elképzelhetetlenül rövid időn belüli kényszerkiürítése volt.

Hatszáz ezer ember sorsáról kellett gondoskodni szinte órák alatt.

De ugyanekkor a finn vezérkarra várt az a feladat is, hogy a veretlen fegyveres erő tervszerű visszavonulását biztosítsa és gondoskodjon a polgári lakosság evakuálásáról.

Mindkét feladatot nagyszerű felkészültséggel oldotta meg Finnország.

A külügyminiszter még a mikrofon előtt állt, mikor a vezérkar útmutatásai alapján újszólván egy órán belül mozgósították az ország valamennyi még használható közlekedési eszközt, elsősorban persze a teherautókat. Orvosok, ügyvédek, mérnökök, vállalati igazgatók és neves politikusok ültek a volán mellé, hogy mint soffőrök vegyék ki részüket a roppant munkában, amit százezrek elköltöztetése jelentett Finnországnak.

Ezzel egyidejűen Finnország nyugati részén minden mozdony és minden szerelvény is a menekülőket szállította és a hómezőkön és befagyott tavak jegén kettős sorokban haladtak éjjel-nappal a bútorokkal, jószágokkal, lakásberendezésekkel és emberekkel zsúfolt tehervagonok, autók és lovasszánok.

Megható jelenetek játszódtak le, mikor egy-egy kis családnak órákon belül kellett elhagynia régi otthonát... Családanyák

zokogva vettek búcsút utolsó bútordarabjaiktól,

amelynek már nem jutott hely a teherautón, vagy a lovasszánon. Az önkéntes úrvezetőknek gyakran nehéz küzdelmet kellett folytatniuk, hogy elszakítsák a szerencsétlen finn családokat otthonaiktól. Asszonyok térdreborulva könyörögtek az autó vezetői és a vonatokra kirendelt közegek előtt, hogy: csak még egy varrógépet, még egy kedves emléket, egy szentképet, egy kis kanárit rakhassanak fel a zsúfolt kocsira...

Egyébként minden finn állampolgár önként dönthetett sorsáról. Elhagyja-e a szovjetnek jutó területet, vagy pedig tovább is ottmarad? A mai napig beérkezett hivatalos jelentés szerint

a Szovjet által megszállott finn területen alig maradt százhuszezer ember,

ezek is nagy részben elaggott férfiak, vagy nők, akiknek sem lelki, sem fizikai erejük nem volt már megválni az ősi rogtól.

Az egyes városokat, községeket és falvakat mindig a finn kormány hivatalos megbízottja hagyta el utolsónak. Ezek gondoskodtak arról, hogy a lehetőség szerint minden család megmenntesse legértékesebb holmiját és a családtagok ne szakadjanak el egymástól az izgalom óráiban.

A menekültek özönlése természetesen új feladat elé állította Finnország szociális intézményeit. Napok alatt új menhelyek, melegedők, napközi otthonok nyíltak meg a nagyobb városokban, hogy legalább ideig-óráig ideiglenes meleg otthont biztosítsanak azoknak, akik kénytelenek voltak elhagyni a házat, amelyben születtek és éltek. A lapok álláshirdető rovatai kizárólag karéliei, vagy hankói menekülteket keresnek; a tehetősebb családok karéliei és hankói elárvult gyermekeket fogadnak örökbe és az új földreform is elsősorban ezeknek az otthonukat vesztett — s nagy részben mezőgazdasági munkával foglalkozó — embereknek juttat földet.

Helsinkiben most hívták össze az ország nagyobb földbirtokosait, akiket felszólított a kormány, hogy önként ajánlják fel birtokaik egy részét a menekülteknek.

A jelszó: „Segítsünk mi, akik nem károsodtunk, azokon, akik mindentüket elvesztették“.

Bármilyen súlyos is Finnország helyzete, a finn nép hittel és bizakodással tekint a jövő elé. Minden finn átérzi a Szovjettel kötött békeszerződés rendkívüli súlyát és fegyelmetten igyekezik alkalmazkodni az új körülményekhez.

És közben szinte megszakítás nélkül vonul a végelethatalatlan menet, amely a harc téren el-esett finn katonák holttesteit kíséri szülőfalujukba. Díszes fehér koporsókat földelnek el a kis finn városok és falvak temetőibe. Ezekben az egyforma koporsókban földelik el a legendával övezett hős finn tiszteket és közlegényeket, akik a világtörténelem legegénylőtlenebb küzdelmében véreztek el hazájukért.

Olaszország tartalékosokat hivott fegyverbe

Rómából jelentik: Az olasz hivatalos lap legutóbbi számában rendelet jelent meg, amelynek értelmében az 1931—35-ös korosztályokhoz tartozó és katonai szolgálatra alkalmasnak minősített felmentett egyéneket kiképzésre behívják.

Állami sorsjáték

Gheorghe Stanoiu

sorsjegyarudájában

az 1940. április 18-án tartott húzáson
a következők nyertek:

8 millió	lei 76451
1 millio	„ 8533
1 millio	„ 41911
1 millio	„ 65629
1 millio	„ 10036
1 millio	„ 94984
1 millio	„ 73089

továbbá 9 nyeremény, egyenkint 200.000 lei
Az 1940. április 15-én megtartott húzáson
a következők nyertek:

1 millio	lei 87923
400.000	„ 8276
400.000	„ 66939

továbbá 22 nyeremény egyenkint 100.000 lei
Az új milliomosok a következő városokból
valók: Bucuresti, Galati, Bacău, Cernăuți,
Brasov, Iasi, Cluj, Oradea és Ploesti
Timisoara-i fiók: I., Bul. Regele Ferdinand 6

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ÁLLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Házmesterpár kisebb bérházba állást keres. IV., Str. Olanescu 3. Tóth Mária. 922

Gyermekruha, felső ruha és fehérnemű varrását házakban olcsón vállalom. V. Bulev. Cetatii 1. Balta verde. 898

Jó házból való fiú tanulónak menne, csakis könnyebb szakmára. Cím a kiadóban. 929

Alkatmazas

Megbízható sofőr kerestetik, aki a házmesteri állást is vállalja IV., Str. Bratianu 35. 894

Mosó- és vasalónő elsőrangú felvétetik. III., Bulev. Carol 11. I. emelet 14 szám. 899

Lakás

Kiadó szépen bútorozott különbejáratú uccai szoba központi fekvéssel. Cím a kiadóban. 882

Déli fekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten és 3 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Modern egyszoba, fürdőszobás lakást azonnalra keresek az I.—II. kerületben. Cím a kiadóban. 892

Állás-vétel

Eladó egy az egész országban jól bevezetett cikk szabadalma. Választ a kiadóhivatalba. 868

Eladó modern díófa új hálószoba lei 16.000. Cím a kiadóban. 889

Fordson-tractork, használt, de üzemképes, megvételre kerestetik. Ajánlatokat kér Industria Economica S. A. IV., Str. Bratianu 34. 901

Külföldi

Irodának, raktárnak alkalmas 2 szoba azonnal kiadó az I. kerület központjában. I., Str. Lonovics 2. 885